

Tillsynsplan 2019

För Miljö-och hälsoskyddsavdelningen

Förord

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen är en viktig del i samhällsutvecklingen i Gävle kommun. Vår verksamhet bidrar till en hållbar livsmiljö för de som bor och vistas i kommunen.

Under 2019 implementeras en ny förvaltningsorganisation i Gävle kommun samt att en ny politisk mandatperiod startar. Med en tydlig verksamhetsplanering och prioritering inför 2019 så kommer vi att klara av dessa förändringar på bästa sätt.

Vi värderar högt att de företag och privatpersoner som kommer i kontakt med oss har ett högt förtroende för vår verksamhet. Genom regelbundna kundundersökningar av de som är i kontakt med oss, kan vi lättare välja vad i vårt kvalitetsarbete som vi ska fokusera på.

En stor utmaning under 2019 kommer att vara det kontrollager som vi har byggt upp under 2017 och 2018. Med de resurser som vi har i nuläget är det inte realistiskt att arbeta av detta kontrollager under en realistisk tidsperiod.

De direkta konsekvenserna av detta blir att företagen inte får den tillsyn som de betalar för samt längre handläggningstider. I det långa loppet minskar detta möjligheten att uppnå de mål som finns uppsatta för Gävle kommuns miljöarbete. Vi har beskrivit denna problematik och dess konsekvenser mer ingående under respektive grupp.

Miljöskydd kommer under 2019 att bl.a genomföra tillsyn av bensinstationer och fordonstvättar samt en kampanj gällande Energieffektivisering. Miljöskyddsgruppen kommer att testa ett arbetsupplägg i form av inne och utegrupper, med syftet att effektivisera tillsynsarbetet.

Hälsoskydd kommer även 2019 att lägga mycket tid på tillsyn av våra grundskolor och gymnasier. Fokus kommer fortsatt vara tillsyn av verksamheternas egenkontroll. Kontroll av rökfria miljöer för barn och unga kommer att samordnas med tillsynen av grundskolor och gymnasier.

Inom vår livsmedelskontroll kommer vi i den ordinarie kontrollen att utföra fyra projekt. Ett projekt inriktar sig på allergiinformation på restaurang och café. Kontroll av julbord, kvalitet på fritureolja samt redlighet på pizzerior.

Medarbetarna på miljö och hälsoskydd är intresserade och har ett stort engagemang i att förbättra vårt arbete. Jag hoppas att ledning på avdelningen kännetecknas av förtroende och delaktighet. En ledning som vågar satsa på förbättringsarbete, arbetsmiljö samt vågar begränsa det arbete vi inte ska prioritera.

Jag vill tacka alla engagerade medarbetare vid Miljö- och hälsoskyddsavdelningen och ser fram emot vårt arbete under 2019!

Tillsynsplan 2019

för samhällsbyggnadsnämndens ansvarsområde inom miljöbalkens och livsmedelslagstiftningens område

Patrik Gustavsson
Miljöchef

© Patrik Gustavsson, Gävle kommun [2019, dnr:18SBN331]
Citera gärna ur skriften men ange källa

Foto: Alexander Lindström, Gefle fotostudio

Innehållsförteckning - Utkast

Förord	2
Tillsynsplanen – ett strategiskt dokument	7
Tillsynsplanen och personliga arbetsplanerna utgör dagliga vägvisare	7
Samhällsbyggnadsnämndens roll och ansvar	7
Jävsnämndens roll och ansvar	7
Tillsynsplanen för 2019	8
Erfarenheter och anpassningar	8
Hög kvalitet i tillsynen	8
Den attraktiva arbetsplatsen	9
Samarbete	9
Så har vi räknat ut vår tid	9
Årliga avgifter och kommunbidrag	9
Finansiering och tillsynslager	10
Utmaningar i tillsynsplaneringen	10
Uppföljning, utvärdering och redovisning	10
Övrigt 2019	11
Beredskap, SOS-listan	11
Förvaltningsorganisation	11
Hälsoskydd	12
Beskrivning av tillsynsområdet	12
Personella resurser	14
8,9 tjänster motsvarar 12 147 timmar i årsarbetstid som fördelas enligt följande:	14
<i>Se förtydliganden av diagrammet ovan i tabellen nedan.</i>	14
Projekt	16
Prioriterat	16
Inte prioriterat	18
Konsekvenser	18
Fördelning av tid för planerad tillsyn inom hälsoskydd 2019	19
Miljöskydd	21
Beskrivning av tillsynsområdet	21
Personella resurser	23
IED-verksamheter	26
Prioriterade arbetsområden	26
<i>Kampanjer</i>	27
Bortprioriterade arbetsområden och konsekvenser av det	28
Strandskydd	30
Lokala förutsättningar	30
Exempel på behov av utredning och prioritering	30
Resurser	31

Livsmedel	32
Beskrivning av kontrollområdet	32
Förklaringar	35
Projekt	36
Administration och Ledning Administration och Ledning	37
Beskrivning av arbetsområde	37
Till den administrativa personalens uppgifter hör:	37
Inkommande och utgående ärenden	37
Löpande arbete	37
Uppdrag/aktiviteter	38
Handläggning	38
Angelägna projekt	38
Vision	38
Handläggning	38
Arkiv	38
Personella resurser	38
Ledning	41
Beskrivning av arbetsområdet	41
Personella resurser	41
Huvudsaklig arbetsledning (Avdelningschef) – Personalresurs i tid 1,0 årsarbetskraft	41
Bilaga 1. Miljömålen koppling till våra tillsynsområden	43
Bilaga 2. Ändringar och nyheter i lagstiftningen som påverkar tillsynen under 2019	48
Bilaga 3, Livsmedelskontrollen 2019 - 2021	51
1. Sammanfattning	51
2. Mål för den offentliga kontrollen	52
2.1 Kontrollmyndighetens mål för kontroll inom kontrollområdet	52
3. Ansvarsfördelning inom kontrollområdet	53
3.1. Behörig central myndighet	53
3.2 Behörig myndighet för kontrollen	53
3.3 Ansvarsfördelningen mellan de berörda myndigheterna	53
3.4 Ansvarsfördelning inom den berörda myndigheten	53
4. Samordning	53
4.1 Samordning mellan berörda myndigheter	53
4.2 Samordning inom myndigheten	54
4.3 Delegering av uppgifter inom den offentliga kontrollen	54
5. Befogenheter och resurser för kontrollen	54
5.1 Kontrollmyndighetens befogenheter	54
5.2 Kontrollpersonal och utrustning	55
5.3 Finansiering av kontrollen	55
5.4 Kompetenskrav och utbildning	55
6. Organisation och utförande av kontrollen	56

6.1 Registrering av kontrollobjekt	56
6.2 Prioriteringar inom kontrollområdet – riskbaserad kontroll	56
6.3 Rutiner för utförande av kontroll	56
6.4 Provtagning och analys	57
6.5 Kontrollresultat	57
6.6 Öppenhet i kontrollen	57
7. Sanktioner	57
8. Uppföljning och utvärdering av kontrollen	58
8.1 Uppföljning	58
8.2 Revisioner	58
8.3 Utvärdering	58
9. Beredskapsplan	58

Tillsynsplanen – ett strategiskt dokument

Samhällsbyggnadsnämnden redovisar i tillsynsplanen sin bedömning av det samlade tillsynsbehovet. Tillsynsplanen är ett viktigt strategiskt styrdokument och anger hur tillsynen årligen prioriteras med hänsyn till givna resurser. Planen fastställer tillsynens omfattning och inriktning, vilket ger tydlighet och förbättrar samarbete inom organisationen. Det skapar även tydlighet mot medborgarna och mellan nämnd och förvaltning. Tillsynsarbetet blir även genom planen mer framträdande och synligt.

Utifrån tillsynsplanen utformas personliga arbetsplaner, s.k. PAP, för miljö- och hälsoskyddsavdelningens medarbetare i vilka samtliga arbetsuppgifter och tillsynens omfattning framgår. Grupperna i Tillsynsplanen kan komma att justeras om något oplanerat inträffar. Nämnden får information om eventuella revideringar i samband med de löpande informationsträffarna.

Tillsynsplanen och personliga arbetsplanerna utgör dagliga vägvisare

- Hur ska vi prioritera tillsynen?
- Vad ska vi fokusera arbetet på?
- När ska det ske?
- Hur lång tid får det ta?
- Med vilka resurser?

Samhällsbyggnadsnämndens roll och ansvar

Nämnden ska enligt miljöbalken föra register över de verksamheter som kräver återkommande tillsyn. För detta ändamål använder vi vårt ärendehanteringssystem Vision. Myndigheten ska dessutom avsätta resurser som i tillräcklig grad svarar mot behovet av tillsyn, samt ha personal med tillräcklig kompetens för tillsynsarbetet. Som vi beskriver nedan så är vår bedömning att det inom miljöbalkens område inte sker i dagsläget. Utifrån behovsutredning och register ska nämnden dessutom årligen upprätta en plan för hur tillsynen ska bedrivas – en tillsynsplan. Motsvarande krav finns även inom livsmedelslagstiftningen (kontrollplan). Nämnden ska utöver detta regelbundet följa upp och utvärdera tillsynsverksamheten (se även *Uppföljning, utvärdering och redovisning*).

Samhällsbyggnadsnämnden och dess förvaltning omfattas även av förvaltningslagens krav. Enligt förvaltningslagen ska en myndighet, inom sitt ansvarsområde, lämna råd, upplysningar, vägledning, vara tillgänglig för allmänheten, samarbeta med andra myndigheter och handlägga ärenden snabbt, effektivt och rättssäkert. Detta ställer omfattande krav på personalen i form av administration och rutiner.

Jävsnämndens roll och ansvar

Jävsnämndens roll är att besluta i ärenden som rör tillsyn av Samhällsbyggnad Gävles egna verksamheter. Jävsnämnden ligger organisatoriskt placerad under Kommunledningskontoret. Majoriteten av våra ärenden handlägger vi på delegation av Samhällsbyggnadsnämnden. Exempel på ärenden som rör Jävsnämnden är:

- Tillsyn gentemot Mark- och exploateringsavdelningen där de är fastighetsägare eller driver miljöfarlig verksamhet, t.ex. utför provtagningar eller saneringar i samband med exploateringsprojekt, äger deponier eller anlägger dagvattenanläggningar.

- Tillsyn gentemot Gata- och parkavdelningen som t.ex. ansvarar för den kommunala snödeponin och många dagvattenanläggningar.
 - Tillsyn gentemot avdelningen för Trafik och tillstånd som t.ex. ansvarar för vägbuller från kommunala vägar.
- Uppskattningsvis går ca 1 procent av avdelningens ärenden via Jävsnämnden och miljöskyddsgruppen handlägger de flesta av dessa ärenden.

Tillsynsplanen för 2019

Samtliga medarbetare på avdelningen har deltagit i arbetet med tillsynsplanen 2019.

Målet är att utforma en tillgänglig och överblickbar tillsynsplan som följer i kommunens målstruktur med "Balanserad styrning". Utifrån Samhällsbyggnadsnämndens och Jävsnämndens mål har aktiviteter utformats.

Till tillsynsplanen hör även *Livsmedelskontrollen 2019-2021* (se bilaga 3). Här beskrivs Samhällsbyggnadsnämndens kontroll av livsmedelsanläggningar utifrån livsmedelslagstiftningen samt därtill hörande myndighetsutövning. Syftet är att visa hur de krav som ställs på offentlig kontroll inom livsmedelskedjan uppfylls av myndigheten.

Den kontroll och tillsynstid som företagen årligen betalar för och den tid som vi utför tidsredovisas noggrant i vårt äredehanteringssystem. Utifrån detta kan vi se att framförallt miljöskydd och hälsoskydd kommer att ta med ett tillsynslager (kontroll- och tillsynstid som är betald av företagen, men där tillsyn och kontroll inte är utförd) från 2017 och 2018 in i 2019.

Erfarenheter och anpassningar

Arbetet utifrån tillsynsplanen ger fortlöpande nya erfarenheter vilka leder till successiv utveckling av planen.

Måluppfyllelse och avvikelse gentemot planen redovisas till nämnden vid tertial- och helårsuppföljningar. Detta planeras att under 2019 genomföras på de informationsträffar som sker löpande under rådet. Det är en utmaning att utforma tillsynsplanen på en realistisk men samtidigt lagom utmanande nivå. Rörelser i bemanningen (sjukdom, tjänstledigheter etc.) kan påverka planeringen. För att kompensera detta har vi en överanställning av personal på avledningen, totalt 2,5 årsarbetskrafter.

Hög kvalitet i tillsynen

Vårt kvalitetsarbete syftar till effektiv och rättssäker handläggning. Avdelningens kvalitetssamordnare håller samman arbetet med att förbättra det löpande kvalitetsarbetet på avdelningen.

På avdelningen kommer vi även under 2019 att fokusera på att utveckla vårt arbetssätt genom att avsätta tid för kvalitetsarbete. Genom att jobba smart kan vi bli mer effektiva vilket leder till kortare handläggningstider och en bättre arbetsmiljö. Att kritiskt ifrågasätta våra egna arbetssätt gör att vi kan identifiera vilka arbetsmoment som är helt nödvändiga och lägga mer energi på dessa men också hitta förenklingar och genvägar utan att tappa kvalitet och rättssäkerhet.

En digitalisering av vår verksamhet ligger högt på prioriteringslistan. I detta arbete kommer vi att söka inspiration från bygglovsavdelningen, som har genomgått denna förändringsprocess.

Den attraktiva arbetsplatsen

I arbetet med att bli en attraktiv arbetsplats bidrar både tillsynsplanen och de individuella arbetsplanerna. Tydligare målstyrning ger arbetstagarna ökad tydlighet och trygghet. Medarbetarnas upplevelse av sin arbetsplats och arbetssituation följs upp löpande bl.a. i samband med det årliga medarbetarsamtalet, vid avstämningar samt i medarbetarundersökningen. Utifrån medarbetarundersökningen upprättas en handlingsplan med aktiviteter. Under 2018 genomfördes fokus på arbetsmiljöarbete i en av arbetsgrupperna. Detta arbete påbörjades även i de resterande grupperna. Två temadagar utfördes under 2018, temat var samarbete och kommunikation. Under våren 2019 planerar vi att utföra en avdelningsresa. Fokus för denna resa kommer att vara att genomföra en kompetensinventering och ta fram en kompetensförsörjningsplan.

Samarbete

Gällande externt samarbete så kommer fortsatt dialog med Medborgarkontoret och Högskolan att upprätthållas för att informera om vår verksamhet och för att bättre kunna ta del av varandras kompetenser. Vi kommer under 2019 bl.a. att samordna tillsyn med polis och tillståndsenheten gällande ljudnivåer på krogar under vår/sommar. Detta för att dra nytta av varandras kompetenser och lagstiftningar. Samarbetet mellan miljöcheferna i länet fortsätter under året.

Så har vi räknat ut vår tid

Vi har i beräkningen av vår personalresurs använt vår tidsredovisning och utfört utsökning i personalsystemet för att få en rättvis bild av antalet arbetstimmar per medarbetare vi har till förfogande.

Normal årsarbetstid (heltid)	1950 timmar
Genomsnittstid för semester, sjukdom och annan ledighet	- 550 timmar
Årsarbetstid	1400 timmar

Inom posten årsarbetstid ingår utöver tillsyn och kontrolltid bl.a. tid för råd, service och information, kompetensutveckling, uppdrag samverkan, möten och kvalitetsarbete.

Årliga avgifter och kommunbidrag

Vi tar årligen ut kontroll- och tillsynsavgifter, samt avgifter kopplade till ansökningar, anmälningar och registreringar från företag och privatpersoner. I flera fall är vi skyldiga enligt lag att ta ut avgifter då kontrollen inte får belasta skattemedel. Fördelningen av våra intäkter från avgifter och kommunbidrag är olika inom våra arbetsområden.

Som tillsynsmyndighet är vi skyldiga att utföra vissa uppgifter som vi inte kan ta betalt för, exempel på detta är råd, service och information (RSI) där vi vägleder företag och invånare om gällande lagstiftning. Det kan t.ex. vara genom företagsservice, frågor om miljöbelastning på fastigheter från tex konsulter och mäklare och obefogade klagomål.

Ett annat område är remisser där vi yttrar oss till andra myndigheter. Det kan t.ex. röra sig om nya tillståndspliktiga verksamheter där vi deltar vid samråd eller remisser gällande uteserveringar och serveringstillstånd.

Vår kompetens efterfrågas också ofta inom andra områden, i olika uppdrag. Det kan t.ex. handla om att vi är deltar i arbetet med att ta fram nya vattenskyddsföreskrifter, deltar i kommunens

krissamordning (olyckor) eller stöttar miljöutredarna på fysisk planering vid detaljplanerarbetet i ett tidigt skede.

Uppdrag som systemförvaltare, gruppsamordnare och kvalitetssamordnare är viktiga för att få avdelningens arbetssätt att fungera och effektiviseras. Vi behöver även tid för möten och kompetensutveckling för att kunna hjälpa och stötta varandra i svåra ärenden och aktivt arbeta med samsyn eftersom det vi gör måste följa likabehandlingsprincipen och vara rättsäkert.

Finansiering och tillsynslager

Vi kan fastställa att vi inte har den finansiering som behövs för att utföra den verksamhet som ska vara grundad av kommunbidrag. Det är också en trolig orsak till att vi inte hinner med den planerade tillsynen av verksamheter som betalar årlig avgift. Under 2018 har en diskussion och omvärldsbevakning påbörjats gällande det tillsynslager som vi har bygg upp under 2017 och 2018. Med de resurser som vi har i nuläget är det inte realistiskt att arbeta av detta tillsynslager. En konsekvens av det blir att vår befintliga tillsynstid utförs på verksamheter som betalar årliga avgifter. Verksamheter vi inte känner till får ingen tillsyn.

Utmaningar i tillsynsplaneringen

Tillsynsarbetet är i hög grad händelsestyrt, detta gäller framförallt inom miljöbalkens område. Det är en utmaning att inom händelsestyrd tillsyn agera förebyggande och säkra en hållbar utveckling.

Förvaltningslagen ställer krav på hantering av allmänhetens klagomål. Miljöbalken ställer bl.a. krav på handläggning av inkommen anmälan och ansökan om tillstånd. Klagomål om störning, mängden inkomna ärenden, remisser eller andra stora händelser påverkar verksamheten.

Större händelser inom våra tillsynsområden kan snabbt och omfattande kräva omprioriteringar av tillsynen. Som exempel på detta kan nämnas; utbrott av legionella, salmonella, fågelinfluensa eller annan smitta. Även olyckor såsom t.ex. dieselläckage inom ett vattenskyddsområde, är sådant som måste få högsta prioritet.

En till utmaning är de förändringar som sker inom lagstiftningen för våra arbetsområden, detta har vi beskrivit mer i bilaga 2.

Uppföljning, utvärdering och redovisning

- Grupperna inom miljö- och hälsoskyddsavdelningen (miljöskydd, hälsoskydd och livsmedel) har tillsynsplanen som en stående punkt på dagordningen vid sina regelbundna möten i syfte att stämma av hur arbetet går. Resultat, eventuella problem och avvikelser mot planen rapporteras löpande till avdelningschefen, ofta i samband med styrgruppsmöten.
- Tidredovisning sker löpande i Vision vilket möjliggör god uppföljning.
- Resultat och avvikelser mot planen redovisas till nämnden efter varje tertial.
- Behovsutredningen uppdateras årligen.

- Tillsynsplan för kommande år arbetas fram under hösten och antas i nämnden i december/januari månad.
- Ekonomisk uppföljning och analys av kostnader och intäkter kopplat till tillsynsarbetet sker löpande
- Vi utför löpande uppföljning på hur de tillsyns- och kontrollobjekt som betalar årlig avgift ligger till avseende avgift/nedlagd tid.

Övrigt 2019

Beredskap, SOS-listan

I dagsläget har Gävle kommun en tjänsteman i beredskap vid Gästrike Räddningstjänst. Miljö- och hälsoskyddsavdelningen har en frivillig jourverksamhet via SOS-alarm utanför ordinarie arbetstid. Syftet är att ge stöd och bedöma riskerna för miljö och hälsa, ofta knutet till vattentäkten och dricksvattnet. De situationer som uppstår kan innebära både akuta och mer långsiktiga risker.

Förvaltningsorganisation

Under 2019 implementeras en ny förvaltningsorganisation i Gävle kommun samt att en ny politisk mandatperiod startar. Hur mycket arbete som detta kommer att kräva av varje medarbetare är svårt att säga. Men med en tydlig verksamhetsplanering och prioritering inför 2019 så kommer vi att klara av dessa förändringar på bästa sätt.

Hälsoskydd

Övre raden från vänster: Linn Lindström, Anneli Grytenius, Frida Wiklund, David Hansen
Nedre raden från vänster: Johan Andersson, Linn Westerdahl, Therese Flintberg, Goulnara Frisk, Jessica Lingvall
Saknas på bilden gör Maria Lundmark.

Olägenhet för människors hälsa är ett grundläggande begrepp för hälsoskyddstillsynen. Människor tillbringar stor del av sina liv inomhus i olika miljöer. Tillsynen syftar till att människors hälsa inte ska påverkas negativt av vistelse i t.ex. bostäder, i skolor, på förskolor och i andra typer av offentliga lokaler dit allmänheten har tillträde. I hälsoskyddstillsynen ingår också tillsynen av enskilda avlopp. Syftet med tillsynen är att tillse att dessa, befintliga och nytillkomna, inte ger upphov till negativa hälso- och miljöeffekter.

Beskrivning av tillsynsområdet

Olägenhet för människors hälsa är ett grundläggande begrepp i arbetet med hälsoskyddstillsyn. Med olägenhet avses i miljöbalken:

”en störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka en människas hälsa menligt i fysisk eller psykisk mening”.

Hälsoskyddsarbetet är till stor del ett händelsestyrt arbetsområde. **Inkommande ärenden**, i form av klagomål, anmälningar, ansökningar och remisser, utgör en stor del av tillsynsarbetet. Det kan röra allt från inomhusmiljöfrågor, såsom buller, fukt, lukt, temperatur, radon och legionella, till enskilda avloppsanläggningar, badanläggningar och enskilt dricksvatten.

Vår **planerade tillsyn** utförs, nästan uteslutande, hos verksamheter som omfattas av årlig tillsynsavgift enligt vår taxa. Dessa verksamheter utgörs av bl.a. skolor, förskolor, fastighetsägare, gym och idrottsanläggningar, bassängbad, lokaler för vård och omsorg, samt lokaler för yrkesmässig hygienisk behandling, så som tatuerare, piercare, fotvårdare.

I arbetsuppdraget ingår även att svara på olika typer av **remisser**. Dessa kan komma från t.ex. socialförvaltningen, polisen, bygglovsavdelningen, eller från nationella myndigheter så som Naturvårdsverket eller Havs och Vattenmyndigheten. Vi granskar också, och lämnar synpunkter på, nya ärenden hos avdelningen för Fysisk Planering, SGB. Dessa ärenden kan komma att resultera i nya **detaljplaner** och det är viktigt att hälsoskyddsaspekterna lyfts tidigt i processen.

RSI (Råd, Service och Information) är en viktig och relativt stor del i vårt arbete. Här arbetar vi med att tillgodose våra kunders behov av information och stöd, inom ramen för vårt uppdrag.

Vi i hälsoskyddsgruppen bedriver även **tillsyn utifrån annan lagstiftning** än miljöbalken. Tillsyn enligt **Strålskyddslagen** ska syfta till att människor inte utsätts för skadlig verkan av strålning. Detta genom att t.ex. kontrollera att lagen om 18-årsgräns efterlevs hos **solarier**.

Tillsyn enligt 2 § **tobakslagen, rökfria miljöer** ingår också. Vi ska bl.a. tillsyna att rökning inte förekommer i lokaler som är avsedda för barnomsorg, skolverksamhet eller annan verksamhet för barn eller ungdom, samt på skolgårdar och på motsvarande områden utomhus vid förskolor och fritidshem.

I Sverige finns det åtta **karantänshamnar** och fem karantänsflygplatser som har grundläggande kapacitet för att kunna upptäcka och hantera internationella hot mot människors hälsa. Fartyg i internationell trafik är skyldiga att ha ett giltigt saneringsintyg, som bekräftar att fartyget är fritt från smittämnen eller andra farliga ämnen. Gävle tillhör dessa hamnar och har även uppdraget för de fartyg som angör Stora Ensos hamn i Skutskär. Utifrån **Lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa** genomför vi därmed tillsyn i samband med att fartyg angör någon av "våra" hamnar och behöver ett förnyat saneringsintyg. Lagen innehåller bestämmelser grundade på Världshälsoorganisationens internationella hälsoreglemente som antogs 2005.

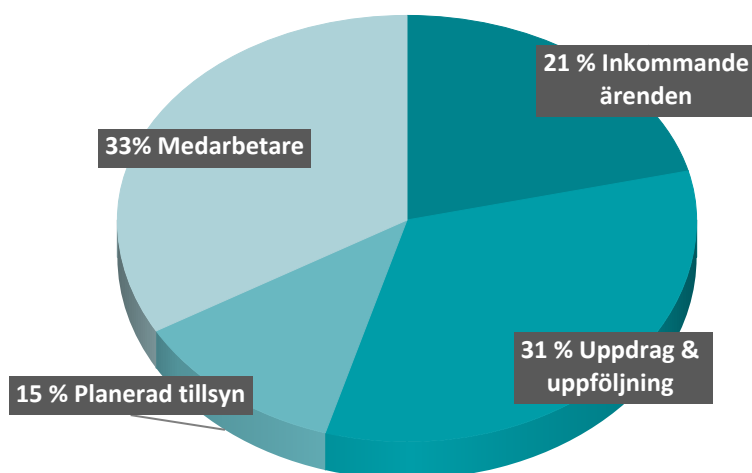
Utöver de ovan angivna tillsynsuppdragen så arbetar hälsoskyddsgruppen med **VA-samordning**. I uppdraget ingår bl.a. att vara sammankallande funktion till VA-gruppens möten, där M&H, FP, KLK och GVAB finns representerade. Vidare arbetar vi med **omvandlingsområden enligt 6 § LAV** (bl.a. genom utredning, ta fram inriktningsbeslut till nämnd och efterföljande handläggning och informationsinsatser kopplat till detta), svara på remisser från GVAB, följa upp anslutning till nya verksamhetsområden (handläggning/utredning av ärende/fastighet som ej anslutit sig), samordna arbetet med **inventering av kommunens enskilda avlopp**, diverse kvalitetskopplat arbete t.ex. uppdatering av styrande dokument, samt information på hemsidan m.m.

Personella resurser

Hälsoskydd – En personalresurs på 8,9 årsarbetskrafter (å.a.) möjliggör följande tillsyn:

Normal årsarbetstid (8,9 å.a. × 1950 h)	17 355 timmar
Genomsnittstid för semester, sjukdom & annan ledighet (8,9 å.a. × 550 h)	- 4895 timmar
Tid för tillsyn, inkl. tid för posten "Medarbetare", samt överanställning (1 å.a. om 950 h)	12 147 timmar

8,9 tjänster motsvarar 12 147 timmar i årsarbetstid som fördelas enligt följande:

Se förtydliganden av diagrammet ovan i tabellen nedan.

Inkommande ärenden	2556 timmar
Ansökningar, anmälningar, klagomål, RSI & remisser	
Planerad tillsyn 2019	1806 timmar
Bassängbad	
Fastighetsägare	
Förskolor	
Grundskolor	
Gymnasium	
Gym & idrottsanläggningar	
Hotell & vandrarhem	
Lokaler för vård & omhändertagande	
Radon	
Solarier	
2 § Tobakkslagen	
Väg & järnväg	
Yrkesmässig hygienisk verksamhet	
Öppna förskolor	
Uppdrag & uppföljning	3980 timmar

VA-samordning	
Gruppsamordning	
Vision - systemadministratör	
Kvalitetsarbete	
MSP-nätverk	
Kemikalienätverk	
Företagarservice	
Luftkvalitetsgruppen – SBG	
Tillsynslager	
Trafikbullergruppen – SBG	
Enskilda avlopp – uppföljningsarbete inventeringar, samt anslutning inom VO	
Medarbetare	4005 timmar
Möten, avdelningsaktiviteter, kompetensutveckling, egen planering, verksamhetsplanering, länsträffar, samråd kollega, med mera.	

Projekt

Tidigare år har den planerade tillsynen, till stor del, bedrivits i projektform. Verksamheter har tillsynats områdesvis utifrån en projektplan och tillhörande tidsplan. Detta genom egeninitierade, och/eller deltagande i nationella eller regionala, projekt.

I och med införandet av den riskbaserade taxemodellen 2016 är tillsyn i projektform inte lika omfattande. **Den nya taxemodellen** har resulterat i fler tillsynsobjekt med årlig tillsynstid, vilket i större utsträckning **styr den planerade tillsynen**.

Under 2019 planeras **ingen tillsyn i projektform**, då våra årliga tillsynsobjekt kommer att prioriteras.

Prioriterat

Den huvudsakliga prioriteringen för hälsoskyddsgruppen kommer fortsatt att ligga på handläggning av **inkommande ärenden** i form av klagomål, anmälningar, tillståndansökningar och remisser. Utifrån tidigare års tidsredovisning av dem olika inkommande ärendetyperna har den tiden för denna post kunna skattats enligt ovan. Då den är händelsstyrd och beror av flera faktorer vi inte kan påverka, kan både större och mindre justeringar ske under året för vilken planeringen avser.

Införandet av den **riskbaserade tillsynstaxan** för alla våra verksamheter fortsätter. Ännu finns verksamheter och verksamhetsområden som ej är klassade enligt taxan. Detta arbete kommer fortlopande pågå som del i vårt kvalitetsarbete, samt i samband med att nya verksamheter tillkommer.

Resultatet av införandet av den riskbaserade taxan är **fler verksamheter med årlig tillsynsavgift**. Tillsynen av dessa prioriteras 2019. För hälsoskyddsgruppen har antalet tillsynstimmar ökat markant den senaste åren, främst på **skolverksamheter**. Vi kommer även 2019 att lägga mycket tid på tillsyn av våra grundskolor och gymnasier. Fokus kommer vara fortsatt tillsyn av verksamheternas **egenkontroll**.

Utifrån nuvarande personalresurser kommer alla som betalar en årlig tillsynsavgift inte att kunna få en årlig tillsynsinsats. För att vi ska ha kontroll på hur mycket tid respektive verksamhet betalat för har en **tillsynsplan** (uppföljningsdokument i Excel-format kopplat till vårt objektsregister i ärendehanteringssystemet Vision) tagits fram. I den synliggörs den tillsyn som varje verksamhet fått, liksom hur mycket verksamheten betalat för. Det är av största vikt att varje verksamhet, över tid, får den tillsyn de betalat för. För att möjliggöra detta, utifrån rådande personalresurser, har verksamheter tilldelats ett **tillsynsintervall på 1–4 år** (årligen, vart annat år, vart tredje eller vart fjärde år). Varje år kommer vi att ta betalt för tillsyn vi inte utför innevarande år. Dock är planen att alla verksamheter över en fyraårsperiod kommer att få tillsyn enligt vad man betalat för.

Under hösten 2018 gjorde **Länsstyrelsen en revision** hos avdelningen för miljö och hälsa med avseende på tillsyn enligt **tobakslagen**. Återkoppling från denna väntas under hösten 2018. Utifrån revisionen, att en ny version av lagstiftningen kommer gälla fr.o.m. 1 januari 2019, samt att tillsynen syftar till tillse att barn vistas i rökfria miljöer prioriteras denna tillsyn under 2019. Tillsynen kan till viss del samordnas med den planerade tillsynen hos skolor och gymnasier.

Bullerstörningar i bostäder från t.ex. trafik, grannar, fläktar i fastigheter och höga ljudnivåer från krogar och konserter är den miljöstörning som berör flest människor i Sverige. Under 2019 kommer vi att fortsätta det samarbete med Socialförvaltningen och polisen, som vi påbörjat under 2017, med syfte att jobba förebyggande med denna typ av störning. Tillsyn av bullerstörning kan även komma in som en del i den planerade tillsynen av fastighetsägares egenkontroll.

Vi kommer fortsätta vårt deltagande i det lokala **kemikalienätverket** som startades under 2015. Här pågår bl.a. arbete med framtagande av rutiner för att inventera och rensa bort varor i barns miljö, som kan innehålla farliga ämnen. Inom Samhällsbyggnad Gävle finns även **interna arbetsgrupper**, avseende frågor kring **buller från infrastruktur** och miljöfarliga verksamheter, samt för **luftkvalitetsfrågor** där vi deltar. Under 2017 skickades en **underrättelse till Naturvårdsverket** angående ett eventuellt överskridande av MKN avseende NO₂. Återkoppling kring underrättelsen har genererat ett uppföljningsarbete för att under 2018 kunna skicka kompletteringar till Naturvårdsverket. Detta arbete kommer att behöva följas upp ytterligare under 2019. Luftgruppens arbete på förvaltningen kommer, utöver detta, att fortsätta med syfte att gemensam förbättra och bidra till en bättre luftkvalitet i Gävle kommun. Vår uppgift är framför allt att tillse att gällande miljökvalitetsnormer för luft i Gävle kommun innehålls.

Kvalitet är ett av de uppdrag som kommer att prioriteras för hela vår avdelning och därmed för hälsokyddsgruppen under 2019. Ett kvalitetsarbete kommer att pågå över året med syfte att identifiera behov av nya, samt uppdatering av befintliga, rutiner. Detta är ett viktigt arbete då dessa ligger till grund för en effektiv och rättssäker handläggning av alla våra ärenden. Vi kommer även att vara en del av det arbete med digitalisering som sker, samt att arbeta med uppgifter kopplat till vår nya hemsida.

Öppna förskolor är idag anmälningspliktiga verksamheter enligt miljöbalken. Dessa omfattas av årlig tillsynsavgift från och med 1 januari 2018. För att få in dessa verksamheter i vårt tillsynsregister och tillsynsintervall kommer vi att prioritera en fortsatt insats kring inventering av dessa under 2019. Kopplat till den kommer även en riskklassning och beslut om årlig avgift genomföras.

Under 2019 kommer, precis som under 2018, arbetet med inventering av kommunens **enskilda avlopp** enligt inventeringsplanen att göra ett uppehåll. Detta görs till fördel för att hinna ikapp med de ärenden som tidigare års inventeringar genererat. En större del av arbetet med enskilda avlopp kommer 2019 att tillägnas **uppföljning av förbud** som har trätt i kraft, samt sedan tidigare påbörjade **inventeringsärenden**.

Uppföljning av **enskilda avlopp inom verksamhetsområden**, som ej ännu anslutit sig till kommunalt VA, kommer att prioriteras. Detta är ett samarbete med GVAB och under 2018 påbörjades uppföljningen på Norrlandet, vilken fortsätter under 2019.

Arbetet med **VA-samordning** på förvaltningen fortsätter, dels genom VA-gruppen, dels mer specifikt här på avdelningen. Huvudsakligen kommer utredning av omvandlingsområden enl. § 6 i LAV att prioriteras. Denna utredning syftar till att bedöma om det i ett område finns behov av kommunalt VA. RSI kommer fortsatt att vara en relativt stor del av VA-samordningen och kvalitetskopplade uppgifter (förtydliganden av direktiv och roller, rutiner, bedömningsgrunder, uppdatering av styrande dokument m.m) planeras genomföras.

Vi kommer fortsätta arbetet med att hitta eventuella fastigheter med förhöjda **radonhalter** och där men som fastighetsägare skulle kunna behöva vidta åtgärder. Fastighetsägare kommer föreläggas om radonmätningar enligt Strålsäkerhetsmyndighetens metodbeskrivning. Att som verksamhetsutövare (fastighetsägare) ha koll på radonhalter i sitt bostadsbestånd är en del av dess egenkontroll. Detta är en av byggstenarna för att nå miljömålet God bebyggd miljö och inomhusklimatpropositionen.

Tillsynen kopplad till Internationella Hot mot Människors Hälsa, **IHMH**, kommer under 2019 att fortsatt **delas med gruppen för livsmedelstillsyn**.

Inte prioriterat

Många verksamhetsutövare som betalar årlig tillsynsavgift kommer inte att få tillsyn 2019. Dock kommer dem över tid att få besök enligt tillsynsintervallet.

Följande är exempel på tillsynsområden som inte kommer att prioriteras under 2019, undantaget inkomna ärenden avseende klagomål och anmälningar.

Verksamheter som ingår i vårt tillsynsuppdrag, där **timavgift** tas ut för utförd tillsyn:

- Utbildningslokaler som ej är anmälningspliktiga (tillsyn av pedagogisk omsorg)
- Fritidshem och ungdomsgårdar
- Lekland
- Evenemanglokaler/samlingslokaler
- Vårdlokaler (väntrum m.fl.)
- Krogar, restauranger, caféer m.m
- Skönhetssalonger
- Verksamheter inom ämnesområden som har årlig tillsyn enl. taxan, men där vissa verksamheter inte "når upp" till kravet för årlig tillsyn. T.ex. fastighetsägare med mindre än 200 bostäder eller hotell och vandrarhem med färre än 20 bäddar

Ingen *planerad tillsyn* av kommunens ca 4500 enskilda avlopp prioriteras 2019. Dessutom kommer inventering enligt inventeringsplanen (från 2014) att pausas ytterligare ett år.

Tillsyn av kommunens enskilda dricksvattentäkter prioriteras ej 2019.

Konsekvenser

Som nämnts ovan så kommer tillsynsinsatserna under 2019 att rikta sig mot de verksamhetsutövare som betalar årlig avgift och som faller inom intervallet för tillsyn 2019.

Detta innebär att de verksamheter som inte omfattas av årlig tillsynsavgift, eventuella tillsynsprojekt och andra tillsynsinsatser och samarbeten prioriteras bort.

Att verksamheter och enskilda avlopp **inte får en aktiv tillsyn** innebär att **eventuella brister inte upptäcks, påpekas och åtgärdas**. Brister i en verksamhetsutövares egenkontroll kan leda till att barn och vuxna utsätts för hälsorisker, kopplade till inomhusmiljön. Det innebär också risk för näringsläkage till omgivande miljö, samt risk för förorening av dricksvatten. I och med att bristfälliga enskilda avloppsanläggningar inte kommer oss till känna, kommer vi heller inte att kunna ställa krav på åtgärder alternativt besluta om förbud. Det gör det också delvis svårt att uppfylla de miljömål och liknande som Gävle kommun omfattas av, lokalt, regionalt och nationellt.

Tiden för **VA-samordningen och utredning av nya verksamhetsområden** motsvarar inte på långa vägar behovet. Konsekvensen blir bl.a. att utredningar av omvanlignsområden enligt § 6 LAV halkar efter och efterföljande arbete, där fler aktörer ingår likaså (Utbyggnads- och anslutningsplan för kommunalt VA i omvandlingsområden).

Pedagogisk omsorg är ett annat område inom hälsoskyddstillsynen som vi inte kommer att prioritera. Dessa verksamheter omfattas idag inte av anmälningsplikt enligt 38 § och inte heller av årlig tillsyn. Dock är dessa verksamheter att jämföra med öppna förskolor och förskolor, det vill säga miljöer där barn regelbundet vistas utanför hemmet.

Fördelning av tid för planerad tillsyn inom hälsoskydd 2019

Nedan följer en redovisning av de områden som enligt tillsynsintervallet ska tillsynas under 2019, tillsynen av enskilda avlopp som enligt inventeringsplanen ska fortgå årligen, samt de områden som inte har årlig tillsynsavgift med som vi väljer att lyfta 2019.

- *Område* – utifrån klassning enligt taxan för miljöbalkens område
- *Behov 2019 inkl. lager* – den totala tillsynstiden på objekten, inklusive ev. tillsynslager
- *Planerad tid 2019* – den tid som kommer att läggas på området. Tiden är korrigerad med ett avdrag på 15 % administrativ tid samt 12 % samordningstid
- *Finansiering* – om tillsynen är kopplad till årlig avgift, timavgift eller helt skattefinansierad

Tillsynsområde	BU 2019	Planerad tid 2019	Differens	Finansiering
Boende - Fastighetsägare flerfamiljshus	58	58		Årlig avgift
Boende - Hotell/Vandrarhem/Liknande	40	40		Årlig avgift
Idrott och liknande – Bassängbad	19	19		Årlig avgift
Idrott och liknande – Gym	95	95		Årlig avgift
Idrott och liknande – Idrottsanläggning	11	11		Årlig avgift
Skönhetsvård och liknande - Solarium	17	17		Årlig avgift
Utbildningsverksamhet - Förskola	9	9		Årlig avgift
Utbildningsverksamhet - Grundskola	485	485		Årlig avgift
Utbildningsverksamhet - Gymnasieskola	104	104		Årlig avgift
Utbildningsverksamhet - Öppen förskola	110	110		Årlig avgift
Vård och hälsa – Fotvård	4	4		Årlig avgift
Vård och hälsa – Tatuering	95	95		Årlig avgift
Vård och hälsa - Vårdlokaler med boende	217	217		Årlig avgift
Transportleder	66	66		Årlig avgift
Radon - föreläggande fastighetsägare om radonmätning	600	200	-400	Timavgift/skatt
Tobak - tillsyn enligt 2 § tobakslagen, rökfria miljöer	200	150	-50	Skattemedel
Enskilda avlopp	31500	0	-31500	Timavgift

Miljöskydd

Ovan fr. vänster: Ylva Eliasson, Elsa Hort, Josefine Sundqvist, Marika Nordin

Nedan fr. vänster: Johanna Brännlund, Jasmine Falk, Magnus Enbarr, Katrin Olsson, Jennie Hedlund

Frånvarande: Andreas Norén

I Sverige finns 16 nationella miljömål framtagna och flertalet berör den tillsyn som vår grupp utför. Inom kommunen finns även flera lokala miljömål beslutade t.ex. i Miljöstrategiska programmet och kommunens avfallsplan. Samhällsbyggnad Gävles egna verksamhetsmål "Samhällsbyggnad Gävle säkrar hållbar miljö med renare mark, luft och vatten" sammanfattar väl många av ovan nämnda mål men även till stor del vad vår verksamhet syftar till. Inom miljötillsynen kontrollerar vi att miljöfarliga verksamheter i Gävle kommun följer de krav som finns i miljölagstiftningen. Det kan till exempel handla om att kontrollera hur tillstånd och dess utsläppsvillkor efterlevs, hur företagen hanterar kemikalier och farligt avfall eller att granska vilka rutiner för egenkontroll som verksamheterna har. Egenkontrollen ska bland annat fokusera på vilka risker verksamheten kan innebära för den yttre miljön. Rutinerna enligt egenkontrollen beskriver vad som ska göras för att förebygga sådana risker. Det är verksamheten själv som ska visa oss hur de uppfyller lagkrav och tillstånd. Vi granskar, kontrollerar och ger stöd och råd.

Beskrivning av tillsynsområdet

Miljöbalken med tillhörande lagstiftning reglerar vad som är miljöfarliga verksamheter samt vilka av dem som är tillstånds- respektive anmälningspliktiga. I Gävle kommun finns för närvarande 53 tillståndspliktiga och ca 130 anmälningspliktiga verksamheter registrerade som vi är tillsynsmyndighet

över. Dessutom har Samhällsbyggnadsnämnden tillsyn över ungefär 900 mindre verksamheter. Nya verksamheter tillkommer ständigt medan andra läggs ner.

Kemikalier och avfall hanteras inom de flesta verksamheter. En viktig del av vår tillsyn är att kontrollera att hantering av kemikalier och avfall sker på ett säkert sätt ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt. Tillsyn av verksamheter inom kommunens vattenskyddsområden blir särskilt viktig då utsläpp av skadliga kemikalier riskerar att förorena vårt dricksvatten. Schaktning, borrhning, förvaring av kemikalier och andra åtgärder som riskerar att skada grund- eller ytvattnet omfattas av tillståndsplikt enligt vattenskydds föreskrifterna. Tillståndsplikten innebär att vi har möjlighet att ställa krav på skyddsåtgärder. En viktig skyddsåtgärd kan vara att ha tillgång till absorptionsmedel för att snabbt omhändertaga kemikalier vid en utsläppolycka.

Det miljöstrategiska programmet (MSP) talar om vad vi inom Gävle kommun tillsammans ska uppnå inom miljöområdet. Vi som jobbar med miljötillsyn berörs av MSP:s mål i de flesta av våra arbetsuppgifter. I MSP fastställs bl.a. mål som innebär att det ska finnas ett långsiktigt hållbart skydd av råvatten och dricksvatten samt att alla kommunens vattenförekomster ska uppfylla god status. Vi i miljöskyddsgruppen bidrar aktivt med att uppfylla MSP:s mål. Genom vår tillsyn kan vi förbättra grundvattenskyddet och minska förorenings spridningen från både aktiva och nedlagda miljöfarliga verksamheter. Förutom tillsyn inom vattenskyddsområden så har dagvattenfrågorna blivit allt mer centrala i vår handläggning. Dagvatten från stora hårdgjorda och vältrafikerade ytor innehåller både tungmetaller och oljor. Det är därför viktigt att även dagvatten renas. Vi kommer under 2019 att delta i den dagvattengrupp som finns på förvaltningen

Förutom att arbeta förebyggande har vi även en viktig roll när det gäller att hantera föroreningar som uppstått i byggnader, mark, vatten och sediment till följd av pågående och äldre verksamheter. Vi kan ställa krav på undersökning och sanering av förorenade byggnader och markområden för att minska gifterna som finns i vår miljö. Detta arbete är också nära kopplat till miljömålet giftfri miljö, som beslutats av Sveriges riksdag. Gävle kommun växer och efterfrågan på bostäder ökar. Det är vanligt att områden som är aktuella att exploatera har en föroreningshistorik. Det är då viktigt att utreda och komma fram till vilka åtgärder som behövs för att människor ska kunna bo på den aktuella platsen utan risker för deras hälsa.

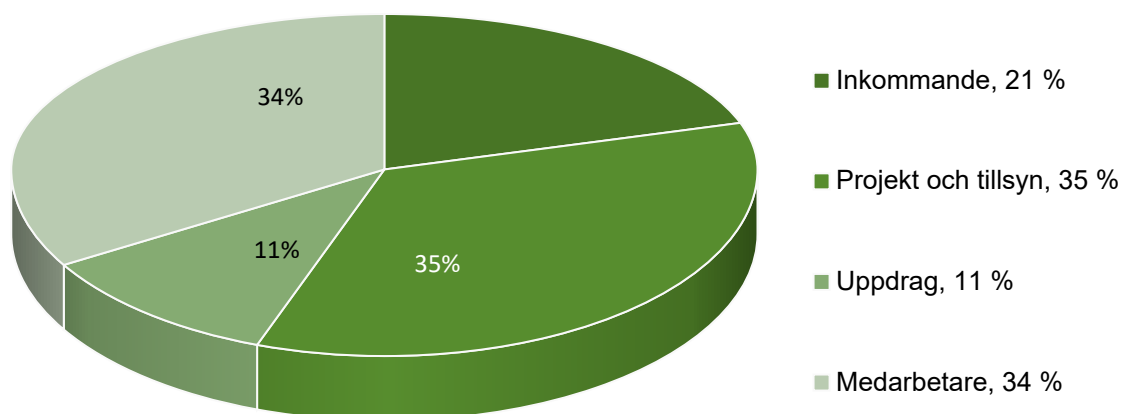
Andra exempel på vad vi arbetar med är tillsyn av verksamheter som orsakar luftföroreningar och näringsläckage, exempelvis förbränningsanläggningar, ytbehandlingsverksamheter, lantbruk och avloppsreningsverk.

Personella resurser

Miljöskydd – Gruppens personalresurs utgörs av 9,25 årsarbetskrafter vilket möjliggör följande tillsyn:

Normal årsarbetstid (heltid) 9,25*1950	18 038 timmar
Genomsnittstid för semester, sjukdom, och annan ledighet (9,25* 550)	- 5 088 timmar
Tid för överanställning (1 tjänst)	- 950 h
Tid för tillsyn inkl "Medarbetare"	12 000 timmar

9,25 årsarbetskrafter motsvarar 12 000 timmar i årsarbetstid som fördelas enligt följande arbetsområden:

Inkommande inkl tillsynslager (21 %)	2 690 timmar
Avgiftsfinansierat (1300 h):	
Ansökningar och anmälningar (1070 h)	
Olyckor, t.ex. oljeutsläpp (30 h)	
Köldmedierapporter (150 h)	
Befogade klagomål m.m	
Skattefinansierat (980 h):	
Remisser (250 h)	
Besvara grävansökningar i GeoSak (200 h)	
Olyckor, t.ex. oljeutsläpp – okänd härkomst (10 h)	
Råd, service och information som inte blir ärenden (450 h)	
Obefogade klagomål m.m.	
Tillsynslager (400 h)	
Granska saneringsrapporter (100h)	
Granska köldmedierapporter (200h)	
Handläggning av klagomålsärenden (100h)	

Projekt och tillsyn (35 %) - Avgiftsfinansierat	4 450 timmar
Tillsyn av verksamheter som betalar årlig avgift, inkl tillsynslager. - Tiden omfattar även administrativ tid som utförs av admingruppen (600h). - Tiden omfattar även gruppsamordnartid (200h) Kampanjer/Projekt (20 h)	
Uppdrag (11 %) - Skattefinansierat	1 400 timmar
Gruppsamordnare (100h) Kvalitetsarbete (utvecklingsarbete, t.ex. webben och rutiner) (600 h) Systemförvaltning av Vision (handläggargröd), GIS-samordning (240 h) Uppdrag inom vattenskydd, dagvatten och fiskevård (100 h) Grupp för Krissamordning (30 h) Företagsservice (10 h) Oplanerade projekt och uppdrag (250 h) m.fl.	
Medarbetare (34 %) - Skattefinansierat	4 310 timmar
Möten och arbete för samsyn (inom gruppen/avdelningen/förvaltningen) Kompetensutveckling Behovsutredning, tillsynsplanering, egen planering Mailhantering Restid m.fl.	

Redovisning av timmar för tillsyn 2019-2020.

I tabellen på nästa sida redovisas timmar för planerade tillsyn under 2018-2019. Av tabellen framgår:

- *Planerad tillsynstid 2019:* Visar antal timmar vi planerar för arbete inom respektive område under 2019. Den planerade tiden täcker enbart delar av den tillsynstid som finansieras av årliga avgifter och det tillsynslager vi har från 2018.
- *Tillsynsbehov 2019:* Visar behovet av de timmar som skulle krävas för att vi fullt ut uppfyller vårt uppdrag under 2019. I behovet ingår både tid för verksamheter med årliga avgifter och utan årliga avgifter samt uppskattat tillsynslager från 2018.
- *Diff. 2019:* Skillnaden i tid mellan tillsynsbehovet och planerad tillsyn 2019. Dels stryker vi tid för verksamheter utan årliga avgifter, dels skjuter vi på tid för verksamheter med årliga avgifter till 2020.
- *Planerad tillsynstid 2020:* Visar antal timmar vi behöver arbeta 2020 med planerad tillsyn för att täcka de årliga avgifterna samt det tillsynslager som kommer att skapas under 2018. Flera mindre objekt kommer att ha ackumulerat 8 h tillsyntid vilket också syns 2020. Tiden är uppskattad och kommer behöva revideras i verksamhetsplaneringen närmare 2019.
- *Typ av finansiering:* Anger hur den planerade tillsynen finansieras.

Sammanställning Miljöskydd	Planerad tillsynstid 2019	Tillsynsbehov 2019	Diff. 2019	Planerad tillsynstid 2020	Typ av finansiering
Asfaltverk	47	63	-16	46	Årsavgift
Avfallsindustri	831	1361	-530	874	Årsavgift
Avloppsrening	152	195	-43	175	Årsavgift
Batteritillverkning	89	124	-35	85	Årsavgift
Bensinstationer	182	228	-46	124	Årsavgift
Betongfabriker	38	49	-11	39	Årsavgift
Bil- och maskinverkstäder	88	487	-399	27	Årsavgift
Bilskrotor	57	78	-22	57	Årsavgift
Bränslelager	40	64	-24	32	Årsavgift
C-objekt övriga - t.ex. Gavlefastigheter	0	267	-267	0	Timavgift
Dagvatten	0	66	-66	0	Timavgift
Energianläggningar	356	493	-137	366	Årsavgift
Fordonstvättar	291	655	-363	292	Årsavgift
Fritidsbåthamn	41	57	-16	13	Årsavgift
Föreograd mark	0	312	-312	0	Timavgift
Hamnverksamheter	509	703	-194	684	Årsavgift
Handelsträdgårdar	11	13	-3	4	Årsavgift
Lantbruk	22	1536	-1514	31	Årsavgift
Kemikalieförsäljare – t.ex. hyg. prod.	0	627	-627	0	Timavgift
Kemikalieförsäljare – träskyddsbehandlat virke	0	6	-6	0	Timavgift
Kemikalieförsäljare	0	609	-609	0	Timavgift
Kemikaliehantering	47	212	-165	52	Årsavgift
Kylservice	10	33	-23	0	Årsavgift
Livsmedelsindustri	65	125	-59	85	Årsavgift
Massaåtervinning/jordtillverkning	175	251	-76	145	Årsavgift
Motorsportbanor	29	40	-11	14	Årsavgift
Måleri/Lackering	49	117	-68	47	Årsavgift
Oljeavfall	59	82	-23	79	Årsavgift
Plastfabrik	0	12	-12	0	Timavgift
Sjukvård - t.ex. Gävle Sjukhus	33	42	-9	31	Årsavgift
Skjutbana	3	60	-57	21	Årsavgift
Sprängämnesprekursorer	0	450	-450	0	Timavgift
Tandläkare	0	87	-87	0	Timavgift
Transportleder	243	346	-103	327	Årsavgift
Tryckerier	25	58	-33	25	Årsavgift
Trävaror	267	391	-123	303	Årsavgift
Tvätterier	1	4	-3	1	Årsavgift
Täkter	470	645	-175	568	Årsavgift
U-objekt övriga - t.ex. fastighetsbolag	0	2433	-2310	0	Timavgift
Vattenskydd	0	300	-300	0	Timavgift
Vattenverk	25	34	-9	16	Årsavgift
Verkstadsindustrier	45	201	-156	48	Årsavgift
Ytbehandling	150	216	-66	170	Årsavgift
Åkerier	0	171	-171	0	Timavgift
Summa:	4 450	14 302	-9 851	4 778	

IED-verksamheter

De verksamheter som berörs av industriutsläppsbestämmelserna i svensk lagstiftning, som är en följd av EU:s industriutsläppsdirektivet (IED) kallas IED-verksamheter. Enligt miljötillsynsförordningen ska vi som tillsynsmyndighet, med utgångspunkt i vår tillsynsplan, upprätta och regelbundet uppdatera ett tillsynsprogram för varje IED-verksamhet som är tillståndspliktig enligt miljöprövningsförordningen (2013:251).

I tillsynsprogrammet ska vi bestämma hur ofta tillsynsbesök ska genomföras. Tiden mellan två tillsynsbesök ska bestämmas utifrån en bedömning av verksamhetens risk för miljön. Om verksamheten innebär betydande risker för miljön får tiden inte överskrida ett år och i andra fall får den inte överskrida tre år.

Anläggningsnamn	Verksamhetstyp	Bedömning av verksamheten	Betydande miljöpåverkan	BAT-slutsatser publicerade	Tillsynsintervall
Johannes Kraftvärmeverk	Energianläggning	Betydande påverkan på luft, påverkan på vatten	Ja	Ja	Årligen
Kuusakoski Sverige AB	Avfallsverksamhet	Betydande påverkan på vatten och mark	Ja	Ja	Årligen
Trelleborg Sealing Solutions AB	Ytbehandling	Påverkan på luft och vatten	Ja	Nej	Årligen
GF ytbehandling AB	Ytbehandling	Påverkan på luft och vatten	Ja	Nej	Årligen
Bomhus Energi AB	Energianläggning	Betydande påverkan på luft, påverkan på vatten	Ja	Ja	Årligen
Carsborg Hetvattencentral	Energianläggning	Låg påverkan på luft och vatten pga kort årlig drifttid	Nej	Ja	Årligen 2019-2021
Ersbo Hetvattencentral	Energianläggning	Låg påverkan på luft och vatten pga kort årlig drifttid	Nej	Ja	Årligen 2019-2021
Geffle Wood AB	Träimpregnering	Påverkan på luft och vatten	Ja	Nej	Årligen
Gästrike Ekogas AB	Biogasanläggning	Påverkan på luft och vatten	Ja	Nej	Årligen
Valbo trä AB	Träimpregnering	Påverkan på luft och vatten	Ja	Nej	Årligen
Dewatech AB	Avfallsverksamhet	Betydande påverkan på vatten och mark.	Ja	Ja	Årligen
Gästrike Ägg AB	Lantbruk	Har ej tagit sitt tillstånd i anspråk än	-	-	-

Prioriterade arbetsområden

Precis som förra året kommer vi att prioritera de miljöfarliga verksamheter som betalar årlig avgift inklusive våra IED-verksamheter som vi enligt lag ska besöka med ett visst tidsintervall. Vi prioriterar även handläggning av inkommande ärenden högt eftersom våra kunder är beroende av besked från oss för att kunna fortsätta sina projekt. Inkommande ärenden kan till exempel vara anmälan om miljöfarlig verksamhet, ansökan om tillstånd för installation av värmepump, tillståndsansökan enligt

vattenskyddsföreskrifterna eller remiss av nya tillståndspliktiga verksamheter. Vi har under 2018 påbörjat ett arbete med att tydliggöra hur vi ska prioritera mellan olika typer av inkommande ärenden, ett viktigt arbete för att säkerställa att vi lägger vår tid på rätt saker.

Årliga avgifter

Under 2017 började vi mer aktivt att följa upp den tid vi lägger på de verksamheter som betalar årliga avgifter. Genom vår tidsredovisning kan vi följa upp den tillsynstid varje verksamhet har fått under ett år. Det stäms sedan av mot den tid verksamheten har betalat för. Syftet är att säkerställa att verksamheterna får den tillsynstid de betalar för. Skillnaden mellan utförd tillsynstid och planerad tillsynstid kommer att föras över till nästa år. Det innebär att om ett företag inte har fått den tillsyn de betalar för under aktuellt år så läggs den tiden till nästa års tillsynstid, vi får ett så kallat tillsynslager. Har företaget istället fått mer tillsyn än de betalar för dras den tiden istället av från nästa års tillsynstid. De företag som betalar för färre än 8 timmars årlig tillsynstid kommer vi besöka först när de har 8 timmars ackumulerad tillsynstid. För de företag som betalar en högre avgift gör vi istället flera tillsynsinsatser årligen.

I och med detta system kan vi nu se att vi inte kan ge företagen den tillsynstid de betalar för med den bemanning vi har fått tilldelad oss. Under 2018 har vi varit kraftigt underbemannad en stor del av året vilket resulterade i att vi under våren 2018 helt fokuserade på att hantera inkommande ärenden. Det har medfört att vi återigen har fått skjuta en stor del av vår planerade tillsyn framför oss. Från 2018 har vi nu ett uppskattat tillsynslager på ca 1500 h vilket förs över till 2019. Verkligt resultat kan vi dock läsa av först vid årsskiftet 2018-2019. Eftersom vi även ligger efter med inkommande ärenden har vi också ett tillsynslager för den typen av ärenden till 2019. Våra tillsynslager medför att vi återigen inte kommer att kunna utföra den tillsyn vi är skyldiga företagen under 2019 utan vi blir tvungna att flytta fram ca 25% av debiterad tid för företag med mer än 10 h tillsynstid till 2020. Det medför också ett ökat tillsynslager till 2020 på ca 1500 h. I tabellen ovan redovisas det i kolumnen 'Planerad tillsynstid 2020', där även ordinarie tillsynstid ingår. Kan vi inte bryta den trend vi ser med att årligen öka vårt tillsynslager istället för att minska det kommer åtgärder i form av att betala tillbaka eller pausa företagets tillsynsavgifter vara motiverade. Vi anser inte att den situation vi har bidrar till att uppfylla Samhällsbyggnad Gävles mål om att våra kunder ska ha stort förtroende för vår verksamhet då vi inte kan leverera den tillsyn vi debiterar. För att klara våra årliga avgifter skulle vi behöva utöka gruppen med ca 2 inspektörer till. Vi ser också ett stort behov av att överskott från avgifter kan överföras till kommande år för att kunna öka bemanningen och på så sätt arbeta av tillsynslager orsakade av låg bemanning under ett år. Som det är nu flyttas enbart tiden vi inte utfört framåt och gruppens arbetsbörda ökar utan att vi blir fler. Att föra över inkomster från ej nyttjade avgifter är ett arbetssätt som flera kommuner redan infört. Att utveckla våra arbetssätt, prioriteringar och processer är också ett måste för att vi ska arbeta smartare och bli mer effektiva.

Kampanjer

Vi arbetar ständigt med att effektivisera vårt arbetssätt, utöka samarbetet i arbetsgruppen och lägga tid där den gör mest miljönytta. Vi tror att en viktig del är att synas ute hos våra företag. Under 2019 vill vi därför utveckla vårt arbete i kampanjform vilket vi inte hann med under 2018. Med kampanjer vill vi utföra tillsynsinsatser inom ett begränsat tillsynsområde under en begränsad tid där fokus läggs på kampanjen för de medarbetare som deltar. För 2019 planerar vi följande kampanjer:

Kampanjer 2019

Uppsökande tillsyn av illegala verksamheter – Idag är det ett problem att tillsynsmyndigheter inte känner till verksamheter som inte har de tillstånd eller anmälningar som krävs enligt miljöbalken. Känner vi inte till dem bedriver vi inte heller tillsyn mot dem. Vi inspireras av hur Malmö stad arbetar med detta problem. Malmö Stad använder delar av dem årliga avgifterna från vissa verksamhetsbranscher för att inventera dem illegala verksamheterna i kommunen för att sedan kunna bedriva tillsyn mot dem. Detta genomförs med branscherna goda vilja eftersom de illegala verksamheterna medför en mycket skev konkurrenssituation. Vi avser att under 2019 påbörja arbetet med att starta upp liknande tillsyn i Gävle kommun.

Inklassning torvtäkter enligt riskbaserad taxa – Kampanjen syftar till att på ett strukturerat sätt ta nya klassningsbeslut för de torvtäkter där vi blev tillsynsmyndighet under 2017. Kampanjen utfördes inte 2018 på grund av låg bemanning.

Tillsyn av bensinstationer och fordonstvättar – Kampanjen syftar till att inspektera verksamheter som betalar årlig avgift. Som del i kampanjen kommer checklistor och mallar för inspektionsrapporter att tas fram. Underlaget används för att under en kortare period inspektera majoriteten av verksamheterna. Kampanjen sker årligen riktat mot de verksamheter som har mer än 8 h ackumulerad tillsynstid. För mindre verksamheter tror vi att det är effektivt att driva tillsyn på detta sätt. Innehållet i kampanjen varierar mellan olika år.

Energieffektivisering – Kampanjen syftar till att bedriva tillsyn inom området energieffektivisering. Under 2018-2019 driver länsstyrelsen och energimyndigheten ett projekt som är inriktad på energieffektivisering av små och medelstora företag. Myndigheterna har tagit fram material som checklistor för inspektioner och informationsmaterial riktade till företag. Vi kommer att använda materialet för de företag där energiförbrukningen är stor vilket även innefattar andra verksamheter än enbart små och medelstora företag. Projektet påbörjades under 2018 men då vi inte hunnit genomföra projektet fortsätter det under 2019.

Tillsynskampanjer/sprintar i form av inne/utegrupper – För att effektivisera vårt tillsynsarbete vill vi under 2019 utföra två-tre s.k. sprintar där gruppen delas upp i en utegrupp och en innegrupp. Utegruppen ska då utföra korta sprintar/inspektioner på en bestämd mängd objekt. Under den tiden ska inte de som deltar i utegruppen behöva hantera de inkommande ärendena vi får. Vilka sprintar vi ska genomföra kommer att planeras under hösten 2018 och hur detta arbetssätt har fungerat kommer att följas upp inför 2020.

Temadagar (miljörapporter, köldmedierapporter, mfl) – Kampanjerna syftar till att under kort tid handlägga majoriteten av ärenden inom ett visst område. Hela eller delar av gruppen kommer under en dag helt kunna fokusera på att handlägga t.ex. miljörapporter. Det ger en effektivare handläggning och kortare handläggningstider.

Bortprioriterade arbetsområden och konsekvenser av det

Som beskrivit ovan kommer vi under 2019 inte kunna utföra all den tid som våra företag betalar för. Vi har även minskat vår tid för möten och uppdrag jämfört med förra året.

Vi ser ett problem med att vi styrs av de ärenden som kommer in till oss. Vi anser därför att det är viktigt att internt tydliggöra vilka inkommande ärenden vi behöver prioritera. Syftet är att främja en god arbetsmiljö, att tiden läggs på rätt ärenden och att vi är tydliga mot våra kunder och på så sätt erbjuda dem en bättre service. Under 2018 har vi, som nämnts ovan, fått ett relativt stort tillsynslager även gällande inkommande ärenden. Vi har inte hunnit med att granska rapporter efter utförda efterbehandlings, köldmedierapporter och miljörapporter eller handlägga de klagomålsärenden vi tagit emot. Det medför förlängda handläggningstider samt att vi inte kan ge återkoppling i ärendena

tillräckligt fort. Vi uppfyller således inte de lagkrav som den nya förvaltningslagen, som började gälla sommaren 2018, innebar. En förutsättning för en god arbetsmiljö och att vi uppfyller gällande lagstiftning är således att vi kan arbeta bort de tillsynslager vi har vilket vi har prioriterat 2019.

Inom vår verksamhet handlägger vi en mängd ärenden som är skattefinansierade. T.ex svarar vi på många av de grävansökningar som hanteras i kommunen och samordnar förvaltningens yttranden för anmälningar om vattenverksamhet. Vi är även skyldiga att ge företag och medborgare råd, service och information inom vårt verksamhetsområde. Den tid vi lägger på skattefinansierade ärenden och uppdrag är större än vad vi har finansiering för vilket innebär att vi kan bli tvingade att prioritera bort delar av de skattefinansierade ärendena. Det får till följd att vissa ärendetyper inte kommer att handläggas och vi riskerar att ge kommunens invånare och företag sämre service.

Under 2019 har vi valt att inte prioritera att utföra fler projekt. Utan ytterligare finansiering kommer vi inte att kunna avsluta projektet med inventering av kommunens oljeavskiljare som påbörjades 2015 och som är ett mål i det miljöstrategiska programmet. Vi anser att större tillsynsobjekt (som betalar årliga avgifter) bör prioriteras före verksamheter som inte betalar årliga avgifter.

Vi har haft för avsikt att bedriva tillsynsprojekt på t.ex. dagvattenhantering från konstgräsplaner och vägar men får kontinuerligt skjuta på den tillsynen då vi inte har tillräckliga resurser. Det medför att vi inte har möjlighet att uppfylla de krav som riktas på oss i den dagvattenpolicy som kommunen tidigare har arbetat fram. Vidare hinner vi inte utföra tillsynsprojekt inom våra vattenskyddsområden. Det rör sig dels om att kontrollera att de tillstånd vi utfärdar vid t.ex. schaktningsarbeten följs. Dels att kontrollera att verksamheter som inte får bedrivas inom vattenskyddsområden etableras. En icke närvarande tillsynsmyndighet medför större risker för att spill och olyckor sker vilket kan påverka vårt dricksvatten negativt och få stora konsekvenser för dricksvattenförsörjningen i Gävle kommun. Samtliga av dessa projekt har vi dock för avsikt att äska medel för.

Vi tvingas prioritera bort att bedriva tillsyn på de mindre U-verksamheterna som finns i kommunen. Generellt är behovet av tillsyn hos mindre verksamheter stort och det växer för varje år som vi prioriterar bort den tillsynen. Några exempel på områden som vi inte kan prioritera under nästa år är:

- Tillsyn av mindre verksamheter inom vattenskyddsområden enligt Vattenmyndighetens förvaltningsplan 2016-2021 för Bottenhavets vattendistrikt
- Förebyggande arbete inom förorenad mark (t.ex ställa krav på markundersökningar på platser som misstänks vara, eller är konstaterat förorenade)
- Att försäljning av kemiska produkter i butiker sker på ett säkert sätt ur miljö- och hälsosynpunkt (t.ex. smink, hårvård, tändvätska, bekämpningsmedel osv)
- Tillsyn av nationella avfallstransporter
- Tillsyn av sprängämnesprekursorer, ett nytt område som nämnden tog över tillsynsansvaret för under 2017.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att det tillsynsarbete som vi prioriterar bort minskar möjligheten att uppnå de mål som finns uppsatta för Gävle kommuns miljöarbete, både i det miljöstrategiska programmet, Samhällsbyggnads egna verksamhetsmål, Gävle kommuns avfallsplan och översiktsplanen. Det medför också att vi inte bidrar i den utsträckning som skulle krävas för att de nationella miljömålen vi är berörda av ska kunna uppfyllas.

Strandskydd

Tillsyn av strandskyddet är ett viktigt område för att säkerställa att allmänheten har tillträde till strandnära områden samt för att gynna biologisk mångfald. Under 2015 var strandskyddsdelegationen på besök på Samhällsbyggnadsförvaltningen och ett arbete med att ta fram rutiner inom förvaltningen för denna typ av ärenden påbörjades. Förvaltningens kommunekologer samt handläggare inom bygglov kommer ansvara för majoriteten av denna typ av tillsyn.

Lokala förutsättningar

Gävle kommuns kuststräcka är 285 km lång (Statistiska centralbyrån, SCB 2012) varav drygt en tredjedel berörs av detaljplaner där strandskyddet i stor utsträckning är upphävt. Strandlinjen vid insjöar och vattendrag omfattar 1 133 km (SCB 2012). Delar av Dalälven flyter genom södra kommunen och längs större delen av den sträckan gäller ett utvidgat strandskyddsområde om 300 meter. Omkring 60 större åar och bäckar finns i kommunen (uttolkning från Svenskt vattenarkiv, SVAR). Vad gäller sjöar större än 0,3 ha finns det ca 40 stycken inom kommunen (uttolkning från SVAR).

Länsstyrelsen har fattat ett nytt beslut om utvidgade strandskyddsområden i Gävle kommuns kustområden (2016-11-09). Det innebär att strandskyddet är utvidgat till 200 meter på Iggön och till 300 meter inom 10 andra områden längs kommunens kust (se kartor i beslutet).

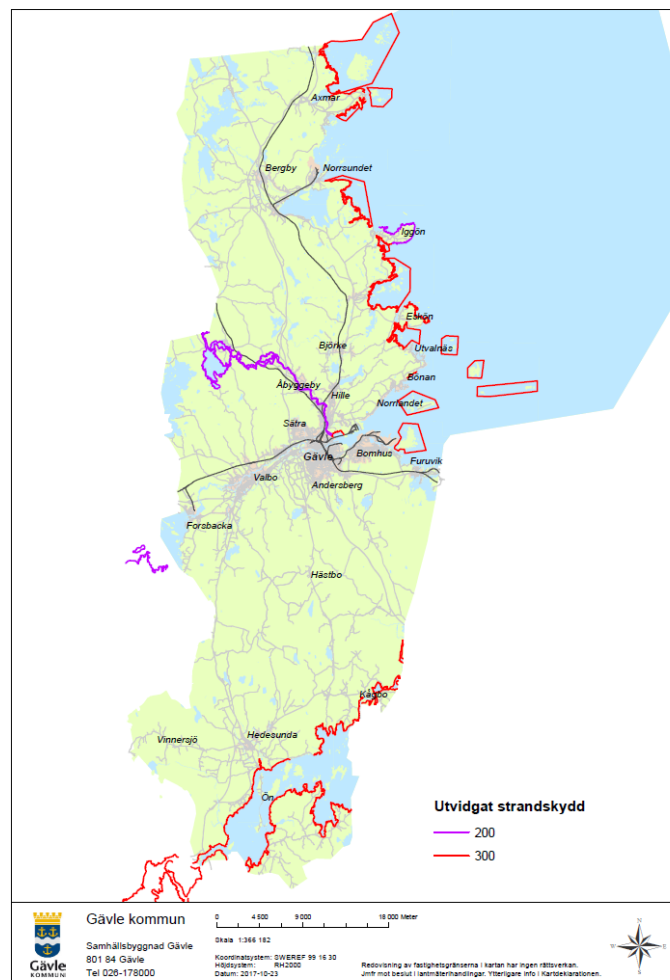
Länsstyrelsen har även fattat ett nytt beslut om utvidgat strandskydd för inlandsvatten i Gävleborgs län (2017-04-03). För Gävle kommun innebär det att Dalälven omfattas av ett utvidgat strandskydd om 300 meter och Testeboån omfattas av ett utvidgat strandskydd om 200 meter.

Det finns 725 bostäder belägna inom strandskyddsområde vid kusten som inte omfattas av någon detaljplan. Motsvarande siffra för inlandsvattnen är 1177 (GIS-analys november 2015).

Om ett strandskyddsärende berör ett område som är skyddat enligt 7 kap miljöbalken och skyddet har beslutats av någon annan än kommunen är det länsstyrelsen som ska hantera ärendet. Undantaget är miljöskyddsområden och vattenskyddsområden.

Exempel på behov av utredning och prioritering

- Ta fram underlag för att utreda tillsynsbehov
- Tillsätta arbetsgrupp för stöd vid handläggning

- Inkommande tips? Hur stor är omfattningen? Kan vi beräkna/uppskatta handläggningstiden?
- Utredda handläggningstid för dispensansökningar (Bygglov – byggnader m.m., Kommunekologerna – övriga åtgärder)
- Kommunekologerna lägger ca 125 timmar per år på strandskyddsärenden (uppskattad tid utifrån antal diarietförda ärenden jan 2009-okt 2015). Inkluderar strandskyddstillsyn (1-5 ärenden per år, enbart händelsestyrda), delegationsbeslut för strandskyddsdispenser (5-14 ärenden per år) och samråd med bygglov och KLK vad gäller bygglovsärenden, förhandsbesked och förrättningar som berör strandskyddsområde (16-27 ärenden per år).
- Tillsyn (uppskattning utifrån ärenden som inkommit, prioriterade områden, informationskampanj): kan delas in i fyra områden: Förebyggande (Informationskampanjer), kontrollerande (följa upp dispenser, villkor och föreläggande), planerad tillsyn (vi prioriterar t.ex. viktiga områden som är aktuella för planläggning), händelsestyrd tillsyn (upptäckta överträdelser och inkommande tips).

Resurser

I dagsläget är det inte avsatt några resurser för tillsyn av strandskyddet förutom prövning av dispensansökningar och upphävande av strandskydd vid upprättande av detaljplaner. ca +-0,1 åa

Livsmedel

Från vänster övre raden: Emma Ahlström, Jasmin Engman, Elin Eklund
Från vänster nedre raden: Carin Gustavsson, Emelie Hjelm Karolina Andersson
Frånvarande: Camilla Olsson, Nadja Johansson

Målet inom livsmedelskontrollen är säkra och redliga livsmedel inklusive dricksvatten. I lagstiftningen framgår att det är livsmedelsföretagaren som har ansvaret för säker mat. Offentlig kontroll innebär kontroll av att livsmedelslagstiftningen följs i alla led.

Beskrivning av kontrollområdet

Totalt finns ca 730 kontrollobjekt inom livsmedelsområdet i kommunen där den största gruppen utgörs av detaljhandel. I begreppet detaljhandel ingår t.ex. restauranger, pizzerior, gatukök och mottagningskök, men även butiker t.ex. livsmedelsbutiker, kiosker och bensinstationer. Förutom detaljhandel finns även dricksvattenanläggningar, industriell tillverkning och partihandel.

I arbetsuppgifterna ingår t.ex. handläggning av inkomna ärenden såsom anmälningar om registrering av livsmedelsanläggningar, att besvara frågor från livsmedelsföretagare och allmänhet, klagomål och utredningar av misstänkta matförgiftningar samt bevakning av RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed), EU:s system för snabb varning om livsmedel som utgör eller kan antas utgöra en risk för människors hälsa. I arbetet ingår även kontroller (inspektioner, revisioner, provtagning och extra offentlig kontroll).

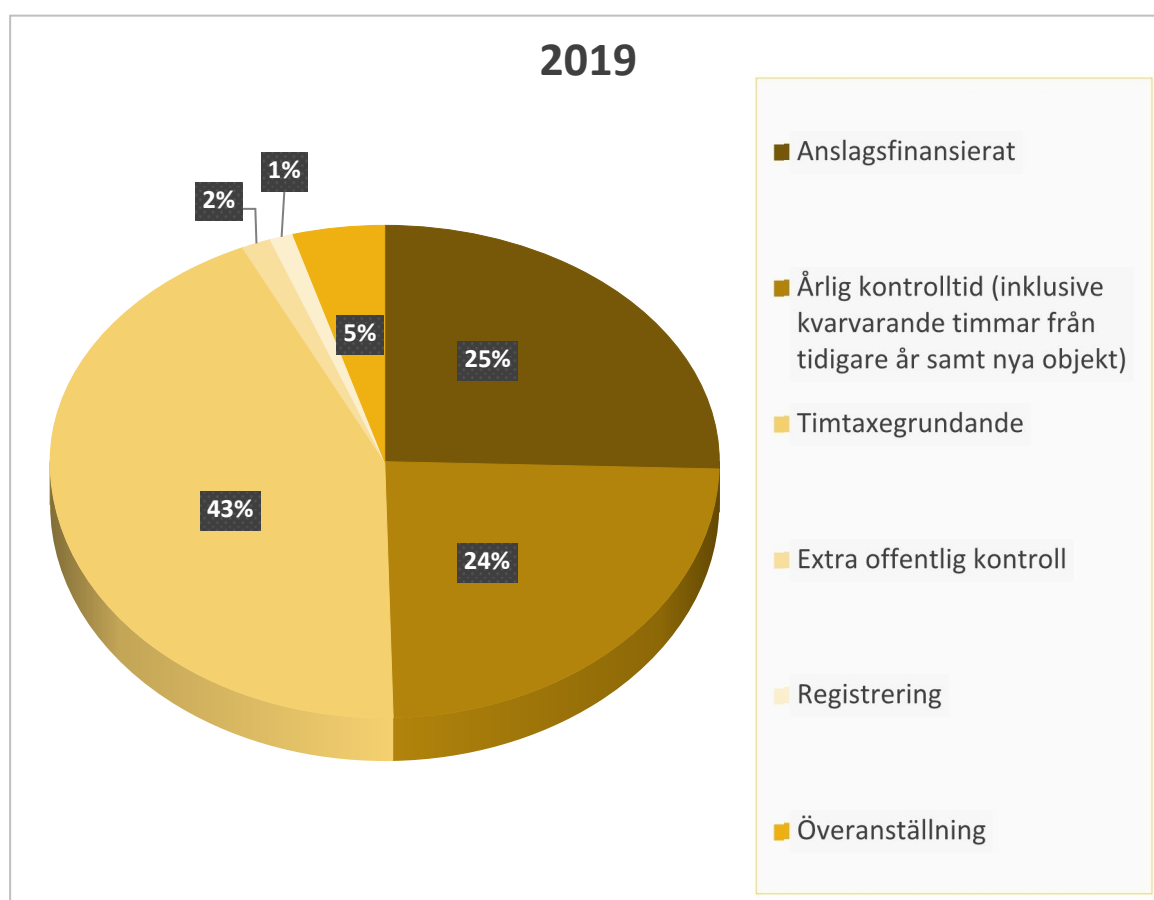
Dricksvatten är vårt viktigaste livsmedel. Vi har ansvar för kontrollen av fem allmänna vattenverk och ett antal samfällighetsanläggningar. Kontrollen omfattar inte enskilda brunnar men i praktiken ställs vi ofta inför frågor från privatpersoner angående vattenkvalité, vattenprovtagning m.m. Kopplingen mellan dricksvatten av god kvalitet och enskilda avloppsanläggningar, samt miljöfarlig verksamhet inom vattenskyddsområden är stark varför kontrollinsatserna i viss mån samordnas inom avdelningen.

Alla livsmedelsföretagare ska betala en årlig kontrollavgift. Livsmedelsanläggningarna är placerade i olika riskklasser beroende på typ av verksamhet och omfattning. Klassningen styr vilken kontrolltid anläggningen ska ha och därmed även avgiftens storlek. Vi följer Livsmedelsverkets modell för riskklassning av livsmedelsanläggningar.

Personella resurser

Livsmedel – En personalresurs på 6.5 årsarbetskrafter möjliggör följande kontroll:

Normal årsarbetstid (heltid)	12 675 timmar
Genomsnittstid för semester, sjukdom, och annan frånvaro, byte av semesterersättning	- 3645 timmar
Tid för fartygskontroller åt hälsoskydd	-75 timmar
Tid till förfogande	8955 timmar

6,5 årsarbetskrafter motsvarar 8955 timmar i årsarbetstid som fördelas enligt följande:

Anslagsfinansierat (25 %)	2247 timmar
Beslut om avgift för extra offentlig kontroll Introduktion av nyanställda/praktikanter Kompetensutveckling (förvaltningsövergripande) Mailläsning, städning, rensning etc. Möten (förvaltningsövergripande) Obefogade klagomål Remisser Råd, service och information Samverkan Smittskydd och matförgiftningar Överklagningsärenden Företagsservice Kontroll på stadsfesten	
Årlig kontrolltid (24 %)	2400 timmar
Administration (förberedelser, kontrollrapportskrivning, register mm). Inspektion/revision/provtagning	
Timtaxegrundande (43 %)	3563 timmar
Inläsning Kompetensutveckling (ämnesspecifik) Införande av lagstiftningsområden Systemadministratör Vision (200h) Möten (ämnesspecifika) Planering (BU, TP, PAP) Planering, utveckling, uppföljning (egen planering, projekt mm). Underhåll av utrustning Restid Risk- och erfarenhetsklassning Samsyn Samverkan Tidredovisning RASFF Avregistreringar Årlig rapportering till SLV Arbete med införande av nytt riskklassningssystem och efterdebitering	
Extra offentlig kontroll (2 %)	150 timmar
Inläsning/förberedelser Kontrollrapportskrivning, Provtagning och analys Restid Inspektion/revision	

Kommunikation Sanktionsbeslut	
Registrering (1 %)	120 timmar
Registrering av nya livsmedelsanläggningar	
Överanställning (5%)	475 timmar
Överanställning för att täcka uppvid vakanser, ledighet, sjukskrivning osv	

Sammanställning	TP	BU	Diff.
Anslagsfinansierat	2247	2530	-283
Årlig kontrolltid (inklusive kvarvarande timmar från 2018)	2400	2400	0
Timtaxegrundande	3563	4265	-702
Extra offentlig kontroll	150	150	0
Registrering	120	120	0
Överanställning	475	475	0
Summa	8955	9940	-985
Tid per årsarbetskraft	1400	1400	
Antal årsarbetskrafter	6,5	7,1	-0,6

TP= tillsynsplan, BU= behovsutredning, Diff= differens mellan behovsutredning och tillsynsplan

Förklaringar

Siffrorna till tillsynsplanen är framtagna i september år 2018. Detta gör att siffrorna delvis är uppskattade.

Anslagsfinansierad tid är den tid vi inte tar betalt för av företagen. Denna tid är finansierad med hjälp av skattemedel. Exempelvis: information till nystartade företag, besvara frågor från allmänheten, samverka med smittskydd, svar på remisser, kontroll av livsmedelshanteringen på stadsfesten och evenemang där kontroll sker av livsmedelsföretag som inte är registrerade i Gävle kommun. Tiden har ökat från 2018 till 2019 framförallt för att en e-tjänst för anmälan av misstänkta matförgiftningar lanserades i början av 2018. I och med detta kommer fler anmälningar och klagomål in som ska utredas.

Årlig kontrolltid är den kontroll som företagarna betalar för. Även den årliga kontrolltiden för 2019 blir en uppskattning då ägarbyten, nya anläggningar kan tillkomma eller nedläggningar kan ske innan årsskiftet.

Timtaxegrundande tid är tid som företagarna betalar för via taxan. Behovet av tid för timtaxegrundande aktiviteter har ökat från 2018 till 2019. Detta beror bland annat på att Livsmedelsverket införde ett nationellt varningssystem för livsmedel (iRASFF) som ska bevakas sedan den 1 mars 2018. Ärenden gällande farliga livsmedel som kan finnas i Gävle kommer in via detta system. Ärendena ska utredas och följas upp, vilket kräver mer tid.

Livsmedelsverket har också haft ett förslag ute på remiss om att en ny riskklassningsmodell för livsmedelsanläggningarna ska införas från och med den 1 januari 2020. Om modellen ska införas behövs riskklassningen av de 730 registrerade livsmedelsanläggningar i Gävle kommun ses över.

Livsmedelsverket föreslår även att den planerade livsmedelskontrollen ska debiteras efter utförd kontroll istället för som idag, i förskott. Förslaget är att detta ska ske från och med den 1 januari 2020. Går förslaget igenom behövs tid för att förbereda inför denna omställning.

Extra offentlig kontroll är bland annat de kontroller som görs om brister upptäcks vid ett ordinarie, planerat, kontrollbesök och myndigheten måste komma tillbaka en extra gång för att kontrollera att bristerna är åtgärdade.

Registreringar baseras på antalet ärenden året innan.

Överanställning är en ny post i kontrollplanen från och med 2019. Tanken med överanställning är att kunna täcka upp vid tillfälliga vakanser, kortare ledigheter eller sjukskrivningar. För att kunna uppnå detta har dock både anslagsfinansierade aktiviteter och taxegrundande aktiviteter som exempelvis tid för kompetensutveckling, planering och samsyn behövts strykas. Dessa aktiviteter är dock viktiga för att upprätthålla god kvalitet och likvärdig kontroll till företagarna.

Projekt

Inom livsmedelskontrollen så kan arbetet med fördel ske i projektform. Detta ger förutsättningar för en bra samsyn samt en effektivare kontroll.

Projekt under 2019	Kontrollmetod
Kontroll av allergiinformation på restaurang och café	Inspektioner
Kontroll av kvalitet på fritureolja	Inspektioner och provtagning
Kontroll av julbord	Provtagning
Kontroll av redlighet på pizzerior	Inspektion

Administration och Ledning Administration och Ledning

Fr. vänster: Helen Daleving, Patrik Gustavsson (Miljöchef), Sara Fernstedt, Daniel Strand

Beskrivning av arbetsområde

Till den administrativa personalens uppgifter hör:

Inkommande och utgående ärenden

- Diarieföring i Vision och Platina
- Diarieföring av miljö- och årsrapporter samt köldmedierapporter
- Ansvar för avdelningens funktionsbrevlåda för e-post
- Hantering av inkomna ärenden via Artwise
- Utskick av beslut/handlingar
- Fakturor, löpande
- Service internt/externt t.ex. utlämnande av allmänna handlingar, beställningar av material, tjänsteresor m.m.
- Posthantering – sortering av inkommande och utgående post för Samhällsbyggnad Gävle

Löpande arbete

- Arkivering
- Tillsynsregister
- Debitering av fasta avgifter
- Uppföljning delgivningskvitton
- Månadsvis ekonomisk uppföljning

- Verksamhetsuppföljning till samhällsbyggnadsnämnden varje månad (statistik)
- Delegationslista till samhällsbyggnadsnämnden och jävsnämnden
- Internkontroll 3 ggr/år
- Nöjd-kund-index 4 ggr/år
- Veckorapportering till media

Uppdrag/aktiviteter

- Systemansvar för vision
- Webbansvarig

Handläggning

- Värmepumpärenden
- Köldmedierapporter
- GeoSak – remisser för gräv tillstånd

Angelägna projekt

- Digitalisering på avdelningen
- Förbättra arbetsmiljön i arkivet
- Gallra och bevara (skicka ner till Kommunarkivet)
- Arkiveringsplan

Vision

Systemarbetet med Vision omfattar underhåll, förbättringar och utveckling. Miljöadministratören är huvudsystemansvarig för Vision.

Handläggning

Förutom den administrativa delen innefattar tjänsten som miljöadministratör även handläggning av värmepumpstillstånd, köldmedierapporter och remisser för gräv tillstånd i GeoSak.

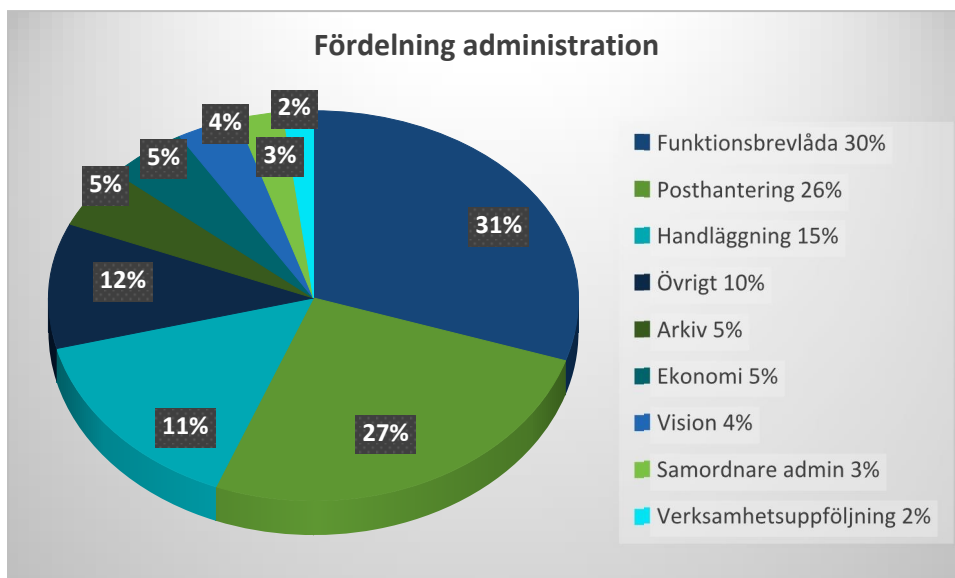
Arkiv

Miljö- och hälsoskydds närarkiv kommer att ses över för att skapa mer plats och införa en tydligare struktur. En arkivplan kommer arbetas fram under året. Gallringsdagar är inplanerade under våren och hösten 2018.

Personella resurser

Normal årsarbetstid (heltid) 3 *1950	5850 timmar
Genomsnittstid för semester, sjukdom och annan ledighet 3*550	-1650 timmar
Semesterväxling	-128 timmar
Tid för tjänsteutövning inkl "Medarbetare/kund"	4072 timmar
Total arbetstid	4072 timmar

Administration – Personalresurs i tid 3,0 årsarbetskrafter

Funktionsbrevlåda (31%)	1255 timmar
Posthantering (27%)	1147 timmar
Ansökningar Anmälningar Klagomål Remisser Kompletteringar Rapporter Granskningsutlåtanden Beslut Registeringar Delgivningskvitton Remisser Begäran om komplettering	
Handläggning (11%)	435 timmar
Köldmedierapporter 235 h Värmepumpsansökningar 150 h GeoSak 50 h	
Övrigt (12%)	470 timmar
Kompetensutveckling Webbansvarig (50 h) Möten Kundkontakt Service (allmänna handlingar, bokning av tjänsteresor mm)	

Arkiv (5%)	210 timmar
Löpande arkivering	
Ekonomi (5%)	5
Vision (4%)	4
Samordnare admin (3%)	3
Verksamhetsuppföljning (2%)	2

Ledning

Beskrivning av arbetsområdet

Miljöchefen har ansvar för personalfrågor, verksamhet och ekonomifrågor.

Personella resurser

Huvudsaklig arbetsledning (Avdelningschef) – Personalresurs i tid 1,0 årsarbetskraft

Normal årsarbetstid (heltid)	1 950 timmar
Genomsnittstid för semester, sjukdom och annan ledighet	- 550 timmar
Tid för tjänsteutövning inkl "Medarbetare/kund"	1 400 timmar

Ledningsfunktionen innehåller bland annat:

- Personalfrågor
- Ekonomi och administration
- Verksamhetsplanering (Behovsutredning/Tillsynsplan/Kontrollplan)
- Verksamhetsuppföljning
- Kvalitets- och verksamhetsutveckling
- Strategisk planering
- Övergripande miljöfrågor
- Ärendehandledning
- Arbetsledning
- Rekrytering
- Intern styrgrupp
- Nämndsmöten inkl förberedelser
- Ledningsgrupp inkl förberedelser
- Avdelningsmöten inkl förberedelser
- Medarbetarsamtal och Lönesamtal
- Kundstödande aktiviteter
- Informationsinsatser internt/externt
- Utveckling av regionalt och nationellt utbyte och samarbete
- Kompetensutveckling

Bilaga 1. Miljömålets koppling till våra tillsynsområden

Nationella Miljö-kvalitetsmål	Exempel på tillsynsområden
1. Frisk luft	<ul style="list-style-type: none"> - Småskalig vedeldning - Luftföroreningar från trafik - Miljöskydd inom jordbruk - Industrier och annan miljöfarlig verksamhet - Miljöövervakning av vatten, luft, mark och strålning mm - Kommunala planer, program samt bygglov.
2. Grundvatten av god kvalitet	<ul style="list-style-type: none"> - Miljöfarliga verksamheter inom vattenskyddsområde - Dricksvatten som livsmedel - Cisterner - Värmepumpar, kylanläggningar och brandsläckningsanordningar med halon - Enskilda avlopp - Kemikalier och farligt avfall - Miljöskydd inom jordbruk - Industrier och annan miljöfarlig verksamhet - Förorenade områden - Miljöövervakning av vatten, luft, mark och strålning mm - Kommunala planer, program samt bygglov. - Smittskydd - Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön - Avfall och producentansvar
3. Levande sjöar och vattendrag	<ul style="list-style-type: none"> - Dricksvatten som livsmedel - Enskilda avlopp - Småskalig vedeldning - Luftföroreningar från trafik - Kemikalier och farligt avfall - Miljöskydd inom jordbruk - Industrier och annan miljöfarlig verksamhet - Förorenade områden - Miljöövervakning av vatten, luft, mark och strålning mm - Bevarande och utveckling av biologisk mångfald - Kommunala planer, program samt bygglov

<p>4. Myllrande våtmarker</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Enskilda avlopp - Miljöskydd inom jordbruk - Miljöövervakning av vatten, luft, mark och strålning mm - Bevarande och utveckling av biologisk mångfald mm - Kommunala planer, program samt bygglov.
<p>5. Hav i balans samt levande kust och skärgård</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Enskilda avlopp - Miljöskydd inom jordbruk - Miljöövervakning av vatten, luft, mark och strålning m.m. - Miljöövervakning av vatten, luft, mark och strålning mm - Kommunala planer, program samt bygglov. - Kemikalier och farligt avfall - Förorenade områden - Bevarande och utveckling av biologisk mångfald m.m.
<p>6. Ingen övergödning</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Dricksvatten som livsmedel - Enskilda avlopp - Småskalig vedeldning - Luftföroreningar från trafik - Miljöskydd inom jordbruk - Industrier och annan miljöfarlig verksamhet - Miljöövervakning av vatten, luft, mark och strålning mm - Bevarande och utveckling av biologisk mångfald mm. - Kommunala planer, program samt bygglov

<p>7. Bara naturlig försurning</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Dricksvatten som livsmedel - Småskalig vedeldning - Luftföroreningar från trafik - Miljöskydd inom jordbruk - Industrier och annan miljöfarlig verksamhet - Miljöövervakning av vatten, luft, mark och strålning mm - Bevarande och utveckling av biologisk mångfald mm - Kommunala planer, program samt bygglov
<p>8. Levande skogar</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Småskalig vedeldning - Luftföroreningar från trafik - Miljöskydd inom jordbruk - Industrier och annan miljöfarlig verksamhet - Miljöövervakning av vatten, luft, mark och strålning mm - Bevarande och utveckling av biologisk mångfald mm - Kommunala planer, program samt bygglov
<p>9. Ett rikt odlingslandskap</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Småskalig vedeldning - Luftföroreningar från trafik - Miljöskydd inom jordbruk - Industrier och annan miljöfarlig verksamhet - Miljöövervakning av vatten, luft, mark och strålning mm - Bevarande och utveckling av biologisk mångfald mm - Kommunala planer, program samt bygglov.
<p>10. Storslagen fjällmiljö</p>	<p>Ingen möjlighet att påverka</p>

<p>11. God bebyggd miljö</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Dricksvatten som livsmedel - Tobaksrök - Badplatser och badanläggningar - Inomhusmiljö i bostäder – radon - Inomhusmiljö i bostäder – övrigt - Inomhusmiljö i skolor och förskolor - Inomhusmiljö i övriga lokaler – offentliga miljöer, hygienlokaler, vårdlokaler mm - Strålning från solarier - Cisterner - Värmepumpar, kylanläggningar och brandsläckningsanordningar med halon - Enskilda avlopp - Småskalig vedeldning - Buller från trafik - Luftföroreningar från trafik - Kemikalier och farligt avfall - Industrier och annan miljöfarlig verksamhet - Miljöövervakning av vatten, luft, mark och strålning mm - Bevarande och utveckling av biologisk mångfald mm - Avfall och producentansvar - Kommunala planer, program samt bygglov. - Förorenade områden - Skadedjur - Elektromagnetiska fält - Smittskydd - Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön - Allmänna tillställningar och nyttjande av offentlig plats. - PCB i byggnader och mark.
<p>12. Giftfri miljö</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Cisterner - Värmepumpar, kylanläggningar och brandsläckningsanordningar med halon - Småskalig vedeldning - Luftföroreningar från trafik - Kemikalier och farligt avfall - Nickelallergi - Miljöskydd inom jordbruk - Industrier och annan miljöfarlig verksamhet - Förorenade områden - Miljöövervakning av vatten, luft, mark och strålning mm - Kommunala planer, program samt bygglov. - Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön - PCB i byggnader och mark - Avfall och producentansvar

13. Säker strålmiljö	<ul style="list-style-type: none"> - Strålning från solarier och radon - Inomhusmiljö i bostäder – radon - Inomhusmiljö i skolor och förskolor – radon - Inomhusmiljö i övriga lokaler – radon - Industrier och annan miljöfarlig verksamhet - Miljöövervakning av vatten, luft, mark och strålning mm - Kommunala planer, program samt bygglov.
14. Skyddande ozonskikt	<ul style="list-style-type: none"> - Värmepumpar, kylanläggningar och brandsläckningsanordningar med halon - Industrier och annan miljöfarlig verksamhet - Miljöövervakning av vatten och luft, mark och strålning mm - Bevarande och utveckling av biologisk mångfald mm - Kommunala planer, program samt bygglov.
15. Begränsad klimatpåverkan	<ul style="list-style-type: none"> - Värmepumpar, kylanläggningar och brandsläckningsanordningar med halon - Luftförorening från trafik - Miljöskydd inom jordbruk - Industrier och annan miljöfarlig verksamhet - Miljöövervakning av vatten, luft, mark och strålning mm - Bevarande och utveckling av biologisk mångfald mm - Kommunala planer, program samt bygglov. - Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön
16. Ett rikt växt- och djurliv	<ul style="list-style-type: none"> - Kalkning av sjöar och vattendrag - Skogsgödsling - Kommunala områdesskydd - Naturområden - Buller - Bevarande och utveckling av biologisk mångfald mm. - Miljöskydd inom jordbruk - Industrier och annan miljöfarlig verksamhet - Miljöövervakning av vatten, luft, mark och strålning mm - Kommunala planer, program samt bygglov.

Bilaga 2. Ändringar och nyheter i lagstiftningen som påverkar tillsynen under 2019

Ändringar förväntas i lagstiftningen under 2019. Kända förändringar har vi tagit med i beaktningen vid värdering av tillsynsbehovet, samt att vissa av förändringarna påverkar den löpande tillsynen.

- Den 1 juli 2018 trädde en ny förvaltningslag i kraft vilket ställde ökade krav på effektivitet i förvaltningsprocessen. Möjligheterna till snabbare ärendehantering med modern elektronisk kommunikation betonas och regelverket byggs ut för att värna rättssäkerheten. T.ex. innebär det ökade krav på snabbare svar från myndigheter, modernt språk, kommunikering och bättre samverkan mellan myndigheter vilket vi påverkas av. Den nya förvaltningslagen har även infört krav på handläggningstider samt att tillsynsmyndigheten behöver informera om handläggningstiden kommer att dra ut på tiden. Har vi för långa handläggningstider kan även krav på oss ställas att handlägga ett ärende direkt. Det medför att vi behöver ändra våra rutiner och arbets sätt och gör det svårare för oss att prioritera bort t.ex. klagomål där vi gör bedömningen att påverkan på människors hälsa och miljö är låg.
- EU:s nya dataskyddsförordning, GDPR, började tillämpas i alla medlemsländer den 25 maj 2018. Det innebär strängare krav på hur personuppgifter får hanteras och lagras. Under 2017 och 2018 påbörjade Gävle kommun arbetet med att implementera ändringarna som dataskyddsförordningen innebär, vilket även kommer att påverka oss under 2019.
- Ny kontrollförordning för livsmedelskontrollen (EU) nr 2017/625 upphäver förordningen (EG) nr 882/2004. Huvuddelen av den nya förordningen ska börja tillämpas från och med den 14 december 2019.

Förordning förtydligar bland annat att ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter, samt skyddade ursprungsbeteckningar, skyddade geografiska beteckningar och traditionella specialiteter omfattas. I den nya förordningen ökar kraven på öppenhet hos kontrollmyndigheterna. Till exempel publicering av uppgifter om offentliga kontrollers planering och genomförande, bland annat ska typ, antal och resultat av offentliga kontroller offentliggöras regelbundet.

Kraven på offentlig kontroll av livsmedelsfusk förtydligas och i den offentliga kontrollen ges möjlighet att använda prover som beställts anonymt i e-handel.

Den nya kontrollförordningen innebär att ny EU-lagstiftning tas fram på flera områden, i och med att rättsakter upphävs eller ändras. Den svenska nationella lagstiftningen anpassas och kompletteras till följd av den nya förordningen. Till exempel kommer de nuvarande reglerna om finansiering av den offentliga kontrollen ses över.

- Riksdagen har beslutat om ändringar av straffbestämmelserna i livsmedelslagen (2006:804) från och med den 1 januari 2019. Straffen skärps för allvarliga brott från böter till böter eller fängelse i högst 2 år. Både gärningar som begås med oaktsamhet och uppsåt ska kunna straffas med fängelse. Sanktionsavgifter ska ersätta mindre allvarliga överträdelser av administrativ karaktär. Exempel på en sådan överträdelse är att en livsmedelsföretagare inte lämnar in en anmälan om registrering av livsmedelsanläggning till behörig kontrollmyndighet.”

- Under 2018 publicerades BAT-slutsatser för "Avfallsbehandling". BAT står för best available technique och är EU gemensamma krav på vissa typer av industrier. Slutsatserna innebär, från att de har publicerats, att industrierna i de flesta fall har 4 år på sig att uppfylla krav t.ex. att minska sina utsläpp till ett specifikt värde. Det pågår arbete med att ta fram BAT-slutsatser och näst på tur är Livsmedelsindustri" och Avfallsförbränning". När nya BAT-slutsatser publicerats ska vi som tillsynsmyndighet att informera berörda verksamheter om slutsatserna och kontrollera att verksamheterna kommer att efterleva BAT-slutsatserna. Det innebär omfattande tillsynsinsatser från vår sida och lagkrav på minst ett tillsynsbesök årligen. Under 2019 kommer vi arbeta vidare med uppföljning av BAT-slutsatserna för "Avfallsbehandling" och "Stora förbränningsanläggningar".
- EU-parlamentet och Ministerrådet beslutade i november 2015 om ett nytt direktiv för medelstora förbränningsanläggningar. Direktivet innehåller bland annat krav för utsläpp av stoft, kväveoxider och svaveldioxid till luft och krav på tillsyn. Direktivet implementerades i svensk lagstiftning våren 2018. För nya anläggningar kommer kraven i direktivet att börja gälla i slutet på 2018 medan befintliga anläggningar kommer få en längre övergångsperiod.
- Vattenmyndigheten har tagit fram en förvaltningsplan för åren 2016-2021 för Bottenhavets vattendistrikt vilket vi berörs av. Planen innehåller ett åtgärdsprogram som riktar sig till myndigheter och kommuner. I programmet listas specifika åtgärder för att miljö kvalitetsnormer för distriktets vattenförekomster ska kunna följas. Detta innebär t.ex. att kommunen ska bedriva tillsyn över vattenskyddsområden och bedriva tillsyn så att utsläpp av kväve och fosfor från jordbruk och hästhållning minskas. I februari varje år, med början 2018, ska kommunerna rapportera till Vattenmyndigheten vilka åtgärder som genomförts under föregående år.
- Under 2018 (1 september) kommer en ny version av Strålskyddslag (1988:220), med syfte att implementera EU:s strålskyddsdirektiv. Bl.a. tillkommer rubriken "Åldersgräns för användning av kosmetiskt solarium" som innebär att det är förbjudet att yrkesmässigt låta någon minderårig nyttja en verksamhets solarier. Tillsyn utifrån Strålskyddslagen planeras under 2019.
- Ny tobakslag börjar gälla 1 januari 2019.

Bilaga 3, Livsmedelskontrollen 2019 - 2021

för samhällsbyggnadsnämndens kontroll av livsmedelsanläggningar
utifrån livsmedelslagstiftningen samt därtill hörande myndighetsutövning

1. Sammanfattning

Denna kontrollplan är den operativa kontrollmyndighetens beskrivning av hur de krav som ställs på offentlig kontroll inom livsmedelskedjan uppfylls av myndigheten. Kraven finns bl.a. i Europa-parlamentets och Rådets förordning (EG) nr 882/2004 av den 29 april 2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd.

Samhällsbyggnadsnämnden i Gävle kommun är behörig kontrollmyndighet för kontroll utifrån livsmedelslagstiftningen. Nämnden ansvarar för att effektiv och ändamålsenlig kontroll utförs på de anläggningar, för vilka kommuner är kontrollansvariga enligt 23 och 25 §§ livsmedelsförordningen, och som är lokaliserade inom kommunens gränser. Ansvaret innefattar kontroll av livsmedelshygien, redlighet och spårbarhet samt dricksvatten. Livsmedelslagstiftningen inom nämndens ansvarsområde innefattar cirka 200 olika EG-förordningar, lagar, förordningar och föreskrifter. Kontroll utförs vanligen med kontrollmetoderna revision och inspektion samt i liten omfattning även med provtagning och analys. Betydande arbetsuppgifter inom kontrollen är att genomföra revision och inspektion, handlägga ärenden såsom registrering och riskklassificering, utreda misstanke om matförgiftning, årligen rapportera uppgifter till Livsmedelsverket samt fatta beslut i frågor om sanktioner, avgifter och åtalsanmälningar samt provtagning.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för den operativa offentliga kontrollen vid cirka 730 livsmedelsanläggningar. Dessa är bland annat restauranger, butiker av olika slag, dricksvattenverk, skolkök, grossister m.m.

Kontrollen utförs av 8 inspektörer (totalt 6,5 årsarbetskrafter). Planerad kontroll och kontroll som utförs som följd av att anläggningar uppvisat brister (extra offentlig kontroll) är avgiftsfinansierad.

Den planerade kontrollen är baserad på riskklassificering av anläggningarna. Varje år fastställs en plan för den operativa kontroll som förvaltningen och dess inspektörer ska utföra. I denna bestäms bl.a. vilka anläggningar som ska kontrolleras det aktuella året, hur de ska kontrolleras (metod och frekvens) samt vad som ska kontrolleras. Planen syftar till att kontrollen ska vara effektiv och ändamålsenlig. Denna plan fungerar också som arbetsfördelning/instruktion till inspektörerna. Kontroll sker utifrån nämndens riktlinjer och rutiner samt utifrån vägledning från Livsmedelsverket.

2. Mål för den offentliga kontrollen

De gemensamma målen som finns i Sveriges nationella kontrollplan, för den offentliga kontrollen inom livsmedelskedjan är att:

- Konsumenterna får säkra livsmedel inklusive dricksvatten, som är producerade och hanterade på ett acceptabelt sätt. Informationen om livsmedlen är enkel och korrekt.
- De livsmedelsproducerande växterna och djuren är friska och utgör inte någon allvarlig smittorisk.
- Verksamhetsutövarna i livsmedelskedjan får råd, service och kontroll med helhetssyn som underlättar deras eget ansvarstagande.
- De samverkande myndigheterna tar ett gemensamt ansvar för hela livsmedelskedjan, inklusive beredskap.

Med utgångspunkt från de övergripande målen har fyra effektmål fastställts. Effektmålen utgår från fyra fokusområden. Säkert dricksvatten, mikrobiologiska risker, kemiska risker och information i livsmedelskedjan.

- För att få säkert dricksvatten måste de negativa hälsoeffekterna orsakade av kemiska och mikrobiologiska ämnen i dricksvatten minska.
- Minska antalet livsmedelsburna sjukdomar med fokus på campylobakter, listeria, ehec/vtec och norovirus.
- Minska hälsoeffekterna till följd av miljöföroreningar (fokus dioxiner och PCBer), tungmetaller och mykotoxiner i livsmedelskedjan.
- Information om livsmedel och om livsmedelsproducerande djur och växter kan säkerställas genom hela livsmedelskedjan.

2.1 Kontrollmyndighetens mål för kontroll inom kontrollområdet

Samhällsbyggnadsnämnden i Gävle kommun har följande mål för livsmedelskontrollen:

Kontrollen ska utföras enligt den plan som nämnden fastställer inför varje verksamhetsår. Planen ska utformas så att alla anläggningar erhåller en regelbunden kontroll baserad på risk och erfarenhet.

Utifrån de övergripande målen i den nationella kontrollplanen har Livsmedelsverket satt 17 operativa mål för livsmedelskontrollen 2017-2019. De operativa målen är ett samlat grepp mot särskilda risker i mat och dricksvatten. Målen finns i den nationella kontrollplanen (NKP) och utgår från effektmål inom fyra fokusområden - säkert dricksvatten, mikrobiologiska risker, kemiska risker och säkerställa information i livsmedelskedjan. Kontroller kommer att genomföras inom de operativa mål som berör våra verksamheter, när det är förenligt med den riskbaserade kontroll som planerats för verksamheterna.

Under perioden 2017-2019 genomförs dricksvattenkontroll enligt operativt mål 1, 2 och 3.

Under 2019 läggs fokus på att genomföra kontroll enligt operativt mål 13 och 17. För operativt mål 13 kommer ingrediensförteckningar på livsmedel som butiker förpackar själva att kontrolleras för att verifiera att ingrediensförteckningen stämmer. För operativt mål 17 kommer ekologiska livsmedel som levereras till följd av offentlig upphandling kontrolleras för att se att livsmedlen kommer från en ekologisk produktion.

Under perioden 2020-2022 kommer Livsmedelsverket att besluta om nya operativa mål. Hur kontrollen kommer att ske enligt dessa kommer att planeras under verksamhetsplaneringen för 2020.

3. Ansvarsfördelning inom kontrollområdet

3.1. Behörig central myndighet

Den centrala kontrollmyndigheten är, enligt 18 § i Livsmedelsförordningen (2006:813), Livsmedelsverket, vars uppgift är att i konsumenternas intresse arbeta för säkra livsmedel, redlighet i livsmedelshandlingen och bra matvanor.

Dessutom har Livsmedelsverket ansvar för samordning av dricksvattenfrågor samt planering av kris- och beredskapsplaner avseende dricksvatten- och livsmedelsförsörjning.

3.2 Behörig myndighet för kontrollen

I 11 § Livsmedelslagen (2006:804) anges att livsmedelskontrollen i Sverige utförs dels av Livsmedelsverket och dels av de lokala kommunala kontrollmyndigheterna. Länsstyrelserna har ansvar för livsmedelskontrollen i primärproduktionen och Livsmedelsverket har ansvar för kontrollen av 853-anläggningar. Övriga anläggningar i Gävle kommun har Samhällsbyggnadsnämnden i Gävle kommun ansvar för.

3.3 Ansvarsfördelningen mellan de berörda myndigheterna

De behöriga kontrollmyndigheterna för livsmedelskontroll i Gävle kommun är Livsmedelsverket samt Samhällsbyggnadsnämnden enligt 11 § Livsmedelslagen (2006:804).

3.4 Ansvarsfördelning inom den berörda myndigheten

Samhällsbyggnadsnämnden fattar beslut om resursfördelning och mål för livsmedelskontrollen. De faktiska kontrollaktiviteterna utförs av personalen i livsmedelsgruppen på Samhällsbyggnadsförvaltningens miljö- och hälsoskyddsavdelning. Det finns en delegationsordning som reglerar vilka beslut som fattas av handläggare, avdelningschef alternativt tas upp i nämnden för beslut.

4. Samordning

4.1 Samordning mellan berörda myndigheter

Livsmedelskontrollen i Gävle kommun genomför följande aktiviteter för samordning med främst länsstyrelsen i Gävleborgs län och med Livsmedelsverket:

Varje år deltar inspektörerna i två länsmöten för livsmedelskontrollen och två länsmöten för dricksvattenkontrollen där representanter från länsstyrelsen, representanter från länets kommuner och representant från Livsmedelsverket deltar.

Länsstyrelsen i Dalarnas/Gävleborgs län arrangerar vartannat år en gemensam konferens om två dagar där några inspektörer från Gävle kommun deltar.

Livsmedelsverket arrangerar varje år en nationell kontrollkonferens om två dagar för livsmedelsinspektörer i hela landet där några inspektörer från Gävle kommun deltar.

En inspektör deltar i ett nationellt nätverk för drickvattenkontrollen.

4.2 Samordning inom myndigheten

Inom Samhällsbyggnadsnämnden sker samordning genom att:

I livsmedelsgruppen finns en gruppsamordnare, tid för uppdraget är ca 30 % av totala arbetstiden. I arbetet som gruppsamordnare ingår b.la:

- Ha ett nära samarbete, så att vi säkrar en likvärdig hantering av våra ärenden på livsmedelsgruppen. Avstämningar ska ske fortlöpande med miljöchefen.
- Sammankalla till gruppträffar inom livsmedelgruppen
- Ha minst månadsvisa arbetsgenomgångar med livsmedelsinspektörerna med avstämning mot tidplan/PAP och kontrollobjektslistor.
- Representera livsmedelsgruppen i avdelningens styrgrupp och ha ett ansvar för att lyfta frågor till miljöchefen.
- Tillsammans med miljöchefen, arbeta fram förslag till struktur för objektsfördelning, prioritering samt uppföljning av kontrollplanen. Samordnaren ska utifrån denna struktur fördela arbetsuppgifter inom livsmedelsområdet (kontrollobjekt, registreringar, remisser, m.m.).
- Ha en samlad bild över gruppens arbete och tillsammans med gruppen prioritera kontrollerna utifrån framtagna prioriteringsordning.
- Svara för samordning av bedömningar i ärenden. Gruppsamordnaren ska också se till att gruppen dokumenterar dessa bedömningar.
- Samordna olika typer av underlag som berör livsmedelsverksamheten; delegationsordning, taxa, utsökning av statistik till uppföljningar (månad, tertial och årlig rapportering till SLV) samt underlag till verksamhets- och tillsynsplanering. I detta arbete ska livsmedelsgruppen bidra.

4.3 Delegering av uppgifter inom den offentliga kontrollen

Samhällsbyggnadsnämnden i Gävle kommun delegerar inte någon uppgift inom ansvarsområdet livsmedelskontroll till någon annan.

5. Befogenheter och resurser för kontrollen

5.1 Kontrollmyndighetens befogenheter

Enligt 11 § Livsmedelslagen (2006:804) ska offentlig livsmedelskontroll utövas av Livsmedelsverket, länsstyrelserna, andra statliga myndigheter och kommunerna.

Kontrollmyndigheten har, enligt 20 § Livsmedelslagen (2006:804), rätt att få tillträde till lokaler tillhörande en livsmedelsanläggning samt rätt att begära in de handlingar som krävs för livsmedelskontrollen.

5.2 Kontrollpersonal och utrustning

Personal

Från och med 2019-01-01 har miljö- och hälsoskyddsavdelningen 6,5 tjänster för livsmedelskontroll och 1,1 tjänster för verksamhetsstöd (avdelningschef och administrativt stöd).

Det finns i Gävle kommun en policy för bisysslor för anställda.

Utrustning

Miljöinspektörerna har tillgång till busskort, cyklar samt en bilpool bestående av ca 10 tjänstebilar. Tjänsteresor ska följa kommunens resepolicy.

Till livsmedelskontrollen har kontoret termometrar för temperaturkontroll, två ATP-mätare för rengöringskontroll, pH-mätare, uv-lampa, fritureoljemätare, skyddskläder i form av rock, mössa och skoskydd samt utrymme för kyl- och frysförvaring av livsmedelsprover.

Livsmedelsinspektörerna har utöver skyddskläderna, arbetskläder som består av; jacka, skalbyxa, arbetsbyxa, t-shirt, långärmad tröja och skor.

5.3 Finansiering av kontrollen

Samhällsbyggnadsnämndens offentliga kontroll av livsmedelsanläggningar finansieras med avgifter, enligt förordning om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel (SFS 2006:1166).

Årlig kontrollavgift tas ut i början av året från kontrollobjektet för att finansiera kontrollen. Avgiftens storlek baseras på riskklassificering av anläggningen i riskklass och erfarenhetsklass enligt Livsmedelsverkets modell för riskklassning av livsmedelsanläggningar.

Avgift för extra offentlig kontroll tas ut för att finansiera kontrollen enligt artikel 28 i förordning (EG) nr 882/2004.

Timtata för livsmedelskontroll i Gävle kommun framgår av besluten i kommunfullmäktige KF 2011-12-12 (§194) och kommunfullmäktige KF 2016-02-22 (§7).

Livsmedelsverket har föreslagit att Näringsdepartementet ska utreda frågan om att införa obligatorisk efterhandsbetalning av kontrollavgifter från 1 januari 2020. Livsmedelsverket menar att avgiften för livsmedelskontroll ska betalas efter avslutad kontroll i stället för, som i dag, i förskott. Om förslaget utreds och går igenom kommer finansieringen alltså att ändras från och med 1 januari 2020.

5.4 Kompetenskrav och utbildning

I samband med det årliga medarbetarsamtalet upprättas en individuell kompetens- och utvecklingsplan. Kompetensutveckling sker löpande genom deltagande i kurser anordnade av Livsmedelsverket och andra aktörer. Kompetensen avseende de olika specialområdena ska finnas inom livsmedelsgruppen. Det innebär att alla inspektörer får vissa utbildningar, medan andra mer specialiserade kurser fördelas på färre personer. Inspektörerna behöver inte alltid åka iväg på en kurs då Livsmedelsverket erbjuder e-utbildningar inom flera områden. Kunskapsutbyte sker även bl.a. genom deltagande på länsmöten i länsstyrelsens regi och på nationella kontrollkonferensen i Livsmedelsverkets regi. Inspektörerna ägnar också tid åt egen inläsning och att lära och utvecklas av varandra inom arbetsgruppen via bland annat avstämningsmöten och gemensamma livsmedelskontroller.

Under 2019 har miljö- och hälsoskyddsavdelningen planerat in två dagar som kommer att ägnas åt att ta fram en kompetensutvecklingsplan för avdelningen och för de olika arbetsgrupperna, där livsmedelsgruppen är en av de arbetsgrupperna.

6. Organisation och utförande av kontrollen

6.1 Registrering av kontrollobjekt

Samhällsbyggnadsnämnden i Gävle kommun ansvarar för den operativa offentliga kontrollen vid cirka 730 livsmedelsanläggningar. Anläggningarna finns registrerade i miljö- och hälsoskyddsavdelningens ärendehanteringssystem Vision. Systemet används även för registrering av livsmedelsanläggningar samt för övrig diareföring av arbetet som utförs. Varje kontrollår, i samband med debitering av kontrollavgifter, sker en avstämning av att befintliga registrerade uppgifter, avseende företag och verksamhet är aktuella.

6.2 Prioriteringar inom kontrollområdet – riskbaserad kontroll

Grundläggande riskklassificering av anläggningar sker genom att Livsmedelsverkets modell för riskklassning tillämpas. Genom denna tilldelas olika typer av anläggningar olika mycket kontrolltid beroende på risk, storlek och erfarenhet.

Inför varje treårsperiod görs en detaljplan för alla planerade kontroller som ska göras under perioden. I planen framgår vilka anläggningar som är registrerade och hur många kontrolltimmar som ska genomföras på respektive anläggning. Planeringen ska säkerställa att alla verksamheter blir kontrollerade i enlighet med sin beslutade kontrolltid.

Varje år genomförs minst 3-4 kontrollprojekt. Projekten väljs utifrån de områden där kontrollbehov bedöms finnas efter erfarenheter från tidigare kontroller. Här tas även hänsyn till den nationella kontrollplanen och de operativa målen tas i beaktande.

Livsmedelsverket har haft ett förslag ute på remiss om att en ny riskklassningsmodell för livsmedelsanläggningarna ska införas från och med den 1 januari 2020. Om modellen införs kommer samtliga livsmedelsanläggningar i Gävle kommun att riskklassas efter den nya modellen under 2020. Den nya riskklassningen kommer då att vara en grund till hur kontrollen prioriteras framåt.

6.3 Rutiner för utförande av kontroll

Som stöd i kontrollen används Livsmedelsverkets stöd för livsmedelskontroll; kontrollwiki (www.kontrollwiki.livsmedelsverket.se), Livsmedelsverkets forum för livsmedelsinspektörer livsteck.net (www.livsmedelsverket.se/livstecknet), kontrollhandböcker och vägledningar fastställda av Livsmedelsverket.

Den planerade kontrollen sker huvudsakligen genom oanmälda inspektioner på plats i livsmedelsanläggningen. Inför inspektionen har en checklista skapats, med relevanta lagstiftningsområden att kontrollera på plats.

Revisioner sker framförallt på de större livsmedelsanläggningarna. Dessa kontroller kan både vara oanmälda och föranmälda. Vid en revision kontrolleras främst verksamhetens egenkontrollprogram.

Vid det första kontrollbesöket på en ny livsmedelsanläggning prioriteras det att få prata med rätt person och därför föranmäls ofta dessa besök. En särskild checklista för första besök finns framtagen.

6.4 Provtagning och analys

Samhällsbyggnadsnämnden i Gävle kommun anlitar ett ackrediterat laboratorium för livsmedels- och dricksvattenanalyser. Offentlig provtagning sker i huvudsak vid klagomål, misstänkt matförgiftning eller i projektform.

6.5 Kontrollresultat

Resultat från all kontroll dokumenteras och företagaren får alltid ta del av kontrollresultatet.

Alla resultat dokumenteras i Vision och bevaras i kommunens arkiv. Sammanställning av resultaten kan göras genom rapportfunktion i systemet.

En gång om året rapporteras kontrollresultat till Livsmedelsverket i enlighet med de instruktioner som lämnats från Livsmedelsverket. Rapportering sker också till nämnden, se beskrivning i 6.6 nedan.

6.6 Öppenhet i kontrollen

I Sverige regleras öppenheten i kontrollen framförallt av Tryckfrihetsförordningen (1949:105) och Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). I korthet innebär detta att alla myndigheter är skyldiga att föra register över de allmänna handlingar som finns hos myndigheten. Ett sådant register kallas vanligtvis för diarium. I diariet registreras uppgifter om dels de handlingar som kommer in till myndigheten, till exempel brev och ansökningar, dels de handlingar som upprättas vid myndigheten, till exempel beslut och kontrollrapporter. I diariet registreras både offentliga och hemliga handlingar.

Vem som helst har rätt att begära att få se en handling som finns hos en myndighet. En allmän handling är vanligen också offentlig, det vill säga vem som helst får ta del av den. Vissa handlingar kan dock vara sekretessbelagda, alltså hemliga. Detta ska prövas av myndigheten utifrån gällande lagstiftning när någon ber att få ut en handling.

Samhällsbyggnadsnämnden i Gävle kommun upprättar efter varje kontrolltillfälle en kontrollrapport, och vid behov ett beslut, utifrån kravet i artikel 9 i förordning (EG) 882/2004. Kontrollen/beslutet är i de allra flesta fall en allmän och offentlig handling.

Till varje nämndsammanträde upprättas en lista över de delegationsbeslut som miljö- och hälsoskyddsavdelningen har fattat. Listan är offentlig och redovisas genom att föredragningslistan för nämnden är publicerad på kommunens hemsida.

7. Sanktioner

När Samhällsbyggnadsnämnden konstaterar att en verksamhet inte uppfyller kraven i livsmedelslagstiftningen kommuniceras detta med företagets representanter muntligen på plats och i en kontrollrapport. Beroende på allvarlighetsgraden och på när anläggningen ska ha sin nästa planerade kontroll kan företagarens åtgärder följas upp i en extra, uppföljande, kontroll eller vid nästa ordinarie kontroll. I vissa fall med allvarliga avvikelser fattas beslut om sanktion direkt när avvikelsen har konstaterats. Annars fattas beslut om sanktion ifall avvikelsen inte är åtgärdad vid uppföljningen.

De sanktioner som kan bli aktuella återfinns i EU-lagstiftningen och i nationell lagstiftning. De sanktioner nämnden använder är:

- Föreläggande att vidta vissa åtgärder

- Förbud att bedriva viss verksamhet, till exempel nedkylning
- Förbud att bedriva livsmedelsverksamhet i anläggningen (stängning)
- Förbud mot utsläppande på marknaden av visst livsmedel (saluförbud)
- Omhändertagande av livsmedel

När överträdelserna är allvarliga kan det också bli aktuellt med åtalsanmälan.

8. Uppföljning och utvärdering av kontrollen

8.1 Uppföljning

I samband med informationsträffar i nämnden sker löpande uppföljning av årets kontrollplan.

Verksamheternas nöjdhet mäts varje kvartal genom NKI (nöjd kundindex). Resultaten analyseras och ligger till grund för kvalitetsförbättringar inom livsmedelskontrollen.

8.2 Revisioner

Externa revisioner av livsmedelskontrollen utförs av länsstyrelsen och Livsmedelsverket.

8.3 Utvärdering

Nyckeltal som följs upp för att se resultatet av livsmedelskontrollen är antalet inspektioner/anläggning, antalet utförda kontrolltimmar, antalet diarieförda ärenden, antalet registreringar antalet kontroller som medfört att beslut om föreläggande fattats m.m.

9. Beredskapsplan

Livsmedelskontrollen saknar i nuläget en uppdaterad beredskapsplan och saknar i dagsläget en plan för när beredskapsplanen ska uppdateras.